

Nora Thorstensen

Annies Hemmelighet

Kristiania - 1911

Forlagt av H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard)

Nasjonalbiblioteket

Oslo

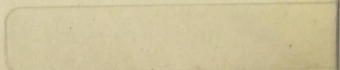
10ga 03542

NA/A 1992:10671

**ANNIES
HEMMELIGHET**

MANUSCRIPTS

1850

ANNIES HEMMELIGHET

AV

NORA THORSTENSEN

KRISTIANIA
FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO (W. NYGAARD)
1911

Copyright 1911
by H. Aschehoug & Co.
Kristiania

NATIONALTRYKKERIET — KRISTIANIA

ANNIE.

Helt fra de var saa smaa som to nøster, hadde Lisbeth og Annie været lekekamerater. Beth og Ann kaldte de sig dengang — men nu var de blit store. Nu gik de arm i arm *til* skolen og arm i arm *fra* skolen, og naar ferien kom, reiste de paa landet sammen.

Lisbeth var eneste barn og hadde baade mor og far ilive — men Annie hadde mange søskende — og ingen far. Han var død for 3 aar siden. Hendes mor sat igjen og maatte stræve med det altsammen! Hun sydde og broderte for folk og hadde en liten butik i en av smaagaterne.

«Hvor snille, hvor snille dere er mot Annie, som ber hende med paa landet hver eneste sommer,» sa Annies mor til Lisbeths mor — «hun har saa godt av det, og jeg er saa lykkelig over det!»

«Det er os, som er lykkelige, fru Grundt, fordi Lisbeth har en saadan veninde som Annie.»

Dette blev sagt i fru Grundts butik en sommerdag før ferien — og alting var altsaa klappet og klart iaar ogsaa, syntes Lisbeth. Hun klemte Annie i vild glæde og tænkte paa den lange deilige sommer.

Men samme dags aften kom der en stor bestilling til fru Grundt. Det var tøj av alle slags, som skulde være færdig paa kort tid. Det maatte endelig bli færdig, ellers maatte det sendes andetsteds hen!

Jo — fru Grundt lovte at faa det færdig — hun havde ikke raad til at la det gaa fra sig.

Men da hun la den store bunke tøj tilside, hørte Annie et suk — et litet træt suk, som trængte dybt ind i Annies hjerte.

Og da det blev sen aften, og alle var gaat til ro, alle undtagen mor, da kunde heller ikke Annie sove.

Fra sin seng kunde hun se lyset i dørspækken og høre symaskinen fra butikken — og derinde sat mor bøiet over sømmen time efter time den stille lyse sommernat.

Annie kunde ikke begribe det — — at hun aldrig før havde tænkt over, hvordan mor strævet eller lagt merke til, hvor træt hun saa ut! Aa, hvor sørgelig det var —

tænk, hvor mangen nat hun hadde vaaket vinteren igjennem — og nu var det sommer! Alle mennesker snakket om at reise — De skulde ut, ut i skogen og op paa fjeldene, ut og hvile sig og more sig! Alle uten mor. Hun skulde bare være i den mørke butikken hun — nat og dag, nat og dag — og sy og sy for alle de fremmede glade mennesker. Hun skulde aldrig komme ut, hun, i den svale dype skogen til lyngen og tuerne — hun skulde aldrig bli vækket en morgen av sol og fuglekvidder eller lokking paa kuer og bjeldeklang!

Nei da — ingenting av alt det, som Annie frydet sig over, kunde mor være med paa — — bare fordi de var fattige — fordi far døde fra dem! Inat skjønte Annie alverdens ting for første gang — og det svimlet i hendes hode av tanker — —

Det var jo mor, som skulde paa landet! Mor som var saa træt — — kunde ikke hun ogsaa faa ferie engang? Butikken? Den kunde jo hun og Gerda passe — saadan som de pleide naar mor var ute i erender. Annie kunde godt greie at sælge baand og knapper og slikt! Kjære, hvorfor hadde hun ikke tænkt paa dette før? Saa kunde jo mor og Else og

Majen og Nils og Jonas reise paa landet istedetfor hende — — —

Surr, surr, surr — det gaar ikke an, det gaar ikke an! sa symaskinen — og Annie skvat op. Tænk, hun holdt næsten paa at sove — — Men mor, hun sydde endda hun! Aa, hvor træt hun maatte være!

Bare Annie visste en raad — men der var ingen raad! Naar skulde mor faa tid og penger til at bo paa landet? Nei, det gik nok ikke an at tænke paa slikt engang! Hun maatte bare sy og sy hun, helt til hun blev syk — og døde fra dem, hun ogsaa! Annie kunde ikke holde ut at ligge stille længer — hun maatte op og ind til mor.

I faa sprang var hun ved døren, den knirket og fru Grundt saa et fortvilet ansigt og hørte en søvnig graatefærdig stemme: «mor, kom og læg dig, du blir syk mor!»

«Nei barn, jeg blir ikke syk, nu skal jeg slutte — gaa bare og læg dig, ven min.»

Fem minutter efter var Annie oppe i en stor skog, hvor der hang blonder og baand ned fra trærne — og mor sat og klippet paa et lerret, som rak saa langt, saa langt, hundrede mil — — —

*

*

*

Det var ikke mulig for Annie at bli den tanken kvit at faa mor op paa landet — ellers vilde hun bli syk og dø!

Mor vilde nok reise, naar alt først var ordnet, og det kom overraskende paa hende.

Tænk om Annie kunde finde en passelig bolig og faa leiet den — og komme styrtende en vakker dag og fortælle det!

Men først og fremst maatte der penger til, mange penger — og Annie eide ikke mer end 2 kroner og 15 øre. Montro hvad det kostet at leie hus paa landet? Jonas hadde ogsaa nogen spareskillinger, som han sikkert vilde gi hende, naar han fik høre, hvad de skulde brukes til. — Men hvem, hvem skulde hjelpe hende med resten! Mon hun turde spørge onkel Martin!

Ja, *han* kunde sagtens hjelpe — han var rik han! Det var ham, som hadde sat mor ivei med butik, da far døde, det hadde hun hørt av mor. Men mor hadde ogsaa sagt, at onkel Martin hadde intet godt hjertelag — han var ikke som onkel Hans, den anden av fars brødre.

Hadde bare han levd saa — — Annie kunde godt huske ham, han var saa blid i øinene og lignet far.

Men saadan var det vist bestandig — at

de snilde skulde dø, og de slemme skulde leve! Ja, det var jo ikke sikkert, at onkel Hans var død, men mor trodde det. For han var sjømand, og ingen hadde hørt fra ham paa flere aar.

Men tænk, om nu onkel Martin allikevel var litt snild — Hun vilde ta mod til sig og skrive. Det var lettere at skrive end at snakke med ham — for uf, han saa saa fremmed og kold ut, — aldrig kom han og besøkte dem heller.

Saa vanskelig brev hadde Annie aldrig skrevet:

Kjære hr. onkel Martin!

Du maa ikke bli vond, fordi jeg skriver dette. Men mor er saa blek, og hun sitter og syr om natten, saa hun sikkert blir syk. Og hun gjør det, fordi det er saa mange av os. Men hvis hun kunde komme paa landet i sommerferien, vilde hun bli meget bedre, og derfor vil jeg spørge, om du vilde være saa snild at hjelpe mig med 10 kroner, for jeg har bare litt over 2 kroner selv og Jonas har 1,75. Og hvis du vil gi mig de pengene, saa skriv bare *ja* paa et brevkort, saa kommer jeg straks op og henter dem.

Tusen tak fra din

Annie Grundt.

E. S.

Dette vet ikke mor, for det skal være hemmelig.

«Tør jeg sende det,» tænkte Annie og læste det igjennem gang paa gang — helt til hun stod ved postkassen nede i gaten.

«Jeg tør, jeg tør» — og dermed klæbet hun brevet sammen, lot det forsvinde i kassen og løp.

Ak, hvor let hun følte sig den kvelden — det var næsten som at ha greiet det altsammen!

Men da natten kom, og mor igjen sat med tændt lampe og bøiet sit trøtte ansigt over sømmen, da foldet Annie hænderne under sit teppe og bad inderlig til Gud, at han vilde hjelpe dem. «La ikke mor bli syk, la mig endelig, endelig finde et hus, som hun kan bo i og hvile sig i og faa det godt — — i Jesu navn,» la Annie til og tænkte paa et ord, hun netop hadde lært paa skolen:

Alt, hvad I beder faderen om i mit navn, det skal han give eder.

*

*

*

Tre timers gang fra byen, høit oppe bak aaserne, ligger en vakker bygd.

Selve veien derop er ogsaa vakker. Det er en gammel halvt mosgrodd vei med stor grøn duftende skog paa begge sider, med silrende bækker over mosgrodde stene, med hare og ekorn hoppende bak bregnerne, med storfugl gyngende i trætoppene.

Opper og opper hører det, saa du ofte maa puste i bakken eller sætte dig til at hvile paa en liten grøn sofa.

Men eftersom du stiger, blir luften lettere og lettere, og naar du er kommet op den sidste store bakken, tænker du ikke længer paa at hvile, for da er du fremme: Da er du paa landet.

Der ligger bygden med sine blomstersmykkede akre og enger, sine smaa lave hus og sit blanke stille skogtjern.

I en av disse husene var det Annie og Lisbeth pleide bo i sommerferien. Det var denne bygden og ingen, anden plet i verden, Annie mente, naar hun snakket om at være «paa landet.»

Her var det hun skulde leie hus til mor, naar hun fik svar fra onkel Martin.

Hver dag paa veien til skolen, stod hun paa vakt for at møte postbudet — men endnu var det bare nei at faa, naar hun spurte, om der ikke var et brevkort til Annie Grundt.

Aa, en saadan onkel, om han bare visste, hvordan det var at gaa og vente!

Alt den første dagen, som Annie spurte efter brev, fortalte hun Lisbeth sin store hemmelighet — og Lisbeth gjorde et hop av glæde ved tanken paa at hjelpe Annie med at leie hus.

«Men hvem skal passe butikken?» spurte Lisbeth pludselig.

«Det skal jeg og Gerda gjøre.»

Da blev Lisbeth staaende bom stille paa veien og stirre paa sin veninde —, «skal *du* passe butikken, skal du være i byen? Hvem skal da jeg leke med paa landet?»

«Du maa leke med Jonas og Nils og Else og Majen — aa Lisbeth, hjelp mig at gjøre mor frisk!» og Lisbeth saa taarer i Annies øine.

Da trykket hun hendes arm og trøstet hende, og aldrig hadde de to veninder holdt inderligere av hinanden. Det varte heller ikke længe, før Lisbeth fandt ut, at hver lørdagskveld kunde Annie reise paa besøk som andre butiksdamer og forretningsfolk — «da kan du ha følge med pappa opover — saa kommer vi og møter dig nede i bakkerne —» og ved tanken paa dette gjorde begge et nyt glædeshop.

Bare nu brevkortet kom snart, for det

lakket og led. Men postbudet gik dem hver dag hovedrystende forbi — de behøvde ikke længer at spørre, for nu kjendte han dem. «Uf, nu, venter vi ikke længer paa den gjerrigpompen,» sa Lisbeth den 10de dagen. «Vi prøver at faa hus med de pengene, vi har. Jeg har over 1 krone, jeg ogsaa.»

Men hvad hænder? Netop den dagen vinker postbudet! Ja, virkelig vinket han med haanden langt nede i gaten — mon det var til dem?

Annie stod som naglet fast til pletten, hun. Men Lisbeth sprang postmanden imøte, og som et lyn var hun tilbake hos Annie med et brevkort i haanden.

Skjælvende tok Annie imot det!

Det var adressert til frøken Annie Grundt og med klar og tydelig skrift stod der: Ja! Møt mig hos Wølner klokken 7 onsdag aften.

Annie og Lisbeth slukte det og blev staaende og stirre paa hinanden.

Wølner — det var jo byens flotteste konditori, et sted hvor de sjelden pleide komme.

«Og jeg som kaldt'en for gjerrigpompen,» sa Lisbeth.

«Ja nu synes jeg onkel Martin er den snildeste i verden,» sa Annie.

DEN DOBBELTE HEMMELIGHET.

Præcis klokken syv samme aften stod Annie ved konditoriet.

Sommeraftenen var varm — de brede glasdører stod aapne, og det summet av muntre mennesker derinde.

Annie traadte med bankende hjerte over tærskelen. Det var da merkelig, at onkel Martin kunde finde paa at vente hende her, han som saa ut som han hverken kunde le eller smile — — Hun saa sig halvt ængstelig omkring blandt de lysklædte leende mennesker, men nei — han var ikke kommet endnu.

Annie stillet sig beskeden ved døren for at vente. Idetsamme var der en, som slog hende paa skulderen, en blid stemme sa «godaften Annie» — og da hun snudde sig, stod fru Meyer, Lisbeths mamma der med smilende ansigt og spurte, om hun ikke hadde Lisbeth med sig?

«Lisbeth, jo hun venter paa mig nede paa hjørnet — jeg skulde møte — —»

«Onkel Martin — ja det er mig det! Men skynd dig at hente Lisbeth, saa skal vi spise kaker,» sa fru Meyer. «Si, det er onkel Martin, som spenderer!»

«Ja,» sa Annie — hun var alt ute av

døren. Hun tok veien bort til Lisbeth i lange sprang, og det jublet i hende, mens hun fløi! Hun skjønnte av fru Meyers skøieragtige mine at dette betydde mere end kake.

«Kommer du alt?» spurte Lisbeth med opspilte nysgjerrige øine.

«Nei da, vi skal ind igjen begge to og spise kake — jeg skal be dig fra onkel Martin,» sa Annie glædesstraalende.

«Han skulde bare vite, at jeg kaldt'en for en gjerrigpomp du,» hvisket Lisbeth, da de forventningsfulde gik ind gjennom døren.

«Værsaago, der er servert *herinde*,» sa en av butikdamerne og førte de to smaapiker ind i et lidet sideværelse, hvor duftende chocolate og de deiligste kaker stod og ventet paa dem.

Fru Meyer, som sat ved bordet, reiste sig, da de kom ind og sa — «velkommen smaa damer, det glæder mig at se dere!»

«Mamma,» ropte Lisbeth — «er det *dig*!» Hun snudde sig trillende rundt i værelset — «nei, dette skjønner jeg ikke! Hvor er —?»

«Onkel Martin, mener du,» sa fru Meyer — «kan ikke jeg faa lov til at være onkel Martin, Annie?»

«Jo,» sa Annie hulkende av glæde og spænding, idet fru Meyer et øieblik tok hende

ind til sig og kysset hende. «Men kom nu og sæt dere, chokoladen blir kald,» og dermed placerte hun begge sine gjester i sofaen foran det festlige lille bord.

«Det var det, jeg visste — han er altsaa en gjerrigpomp allikevel,» sa Lisbeth og lot sig ugenert dumpe ned.

«Men mamma — aa nu skjønner jeg det — det brevkortet var altsaa fra dig?»

«Ja, din sladrebank, det var fra mig — men du er vel ikke sint paa Lisbeth, Annie — fordi hun fortalte mig din hemmelighet?»

Annie rystet paa hodet med øinene fulde av taarer og munden fuld av kake, som ikke vilde ned.

«Graat ikke, Annie, nu er jo onkel Martin kommet, nu skal vi bare snakke om, hvad vi skal gjøre,» smilte fru Meyer opmuntrende.

«Ja, først maa vi ha penger til at leie hus,» sa Lisbeth — men Annie tørret sine øine og tænkte, at næst mor var der ingen, hun holdt slik av som fru Meyer.

Inden de forlot det lille værelse i konditoriet, var alle vanskeligheter løst paa den mest hemmelighetsfulde maate av verden! Det var ikke mulig for Annies mor at forstaa noget i forveien.

«Det er det, som er saa gyselig morsomt,»
sa Lisbeth —

«Ja, hemmelig maa det være,» sa fru Meyer.

Men den, som alt den næste dags formiddag, mens smaapikerne var paa skolen, gik ind i fru Grundts butik — det var netop fru Meyer. Og hun havde ikke snakket med fru Grundt i fem minutter, før hun havde fortalt hele hemmeligheden.

«Jeg *maatte* fortælle Dem det, kjære fru Grundt, men for Deres flinke lille datters skyld, maa de late som ingenting — og baade for hendes og Deres egen skyld, maa De ta imot, hvad der er bestemt i vort hemmelige raad! De *trænger* en liten ferie, fru Grundt — Deres lille Annie har set rigtig, hun — og nu har jeg altsaa lovt at leie hus til Dem — saa stænger De butikken for en maaned eller saa og reiser paa landet. De vil ha det tusenfold igjen — ikke sandt? og Annie blir saa lykkelig.»

Fru Grundt hørte paa det altsammen med forundring og glæde og tak — og længe før Lisbeth og Annie kom fra skolen var de to mammaer færdige med en stor og fornøielig raadslagning.

«Nu har vi altsaa laget en dobbelt hemmelighet!» sa fru Meyer.

Men fru Grundt grep sig i at gaa og

smaale for sig selv hele dagen — og det hadde hun ikke gjort, nei ikke siden far døde.

*

*

*

I flere dage hadde det været drabelig hett. En slik varme kunde ingen huske saa tidlig paa sommeren. Flere av skolerne blev lukket en uke før tiden — og alle som kunde, pakket sammen og flyttet paa landet.

Men nede i smaagaten hos fru Grundt hadde de ikke tid til at tænke paa varmen, for nu var det bare nogen faa dage igjen til den store bestillingen skulde være færdig.

Fru Grundt sydde og sydde og Annie fik rikelig anledning til at øve sig i at passe butikken.

«Var det ikke godt mor, at jeg fik fri av skolen, saa kan jeg da hjelpe dig litt?» spurte Annie.

«Jo Annie, du vet ikke, hvor meget du alt har hjulpet mig — —»

Og Annie levde dag og nat i en stor lykkelig forventnings verden — hun kunde bare netop saavidt holde sig fra at forsnakke sig. Som naar Jonas kom ind fra gaten, sved og varm og opgit og sa, at jamen var det fælt at være i byen naa — og akka mig,

hvor godt du har det, Annie, som skal paa landet — — ja da maatte Annie gaa ut av værelset, for hun syntes, hun vilde sprænges av den store hemmelighet. Men vent bare mor, og vent bare Jonas — nu var det ikke længe igjen heller!

Nu kunde hun vente brev fra Lisbeth hvert øieblik — —

Nei saa heldig som alting gik! Kommer ikke postbudet, akkurat som mor var væk, og hun var ganske alene i butikken!» Værsaago, frøken,» sa han og slængte to brever paa disken. Det ene var til mor, men det andet var til hende. Nu kommer det, nu kommer det — —

Tænk saa godt, at hun var alene, ellers hadde mor spurt, hvem brevet var fra — — og det maatte jo være hemmelig det ogsaa at fru Meyer og Lisbeth alt var reist!

I en rivende fart rev hun brevet op. Det var ikke langt, men bare den første linjen fik Annie til at danse bak disken:

Kjære Anniken!

Nu har vi leiet et hus, som vi fandt oppi skogen. Jeg er sikker paa, at du vil like det, for det er saa litet, og det ser saa forfaldent ut, jeg mener gammelt og saan. Der flyr en bæk forbi, og der vokser et litet træ oppaa take.

Og nu glæder jeg mig gyselig til at komme hemmelig med høivognen, jeg orker ikke at vente længer. Mama sier, at jeg endelig maa be dig at skrive, naar jeg kan komme. Og bare nu ikke du hadde den butikken, skulde jeg være saa glad som en ost! Men hver lørdag kommer du, og da skal vi proppe dig med blaabær.

Din Lisbeth.

Annie baade lo og graat, mens hun læste, for nu var det altsaa virkelig, virkelig sandt!

Tænk et litet hus med træ paa taket!

Bare hun nu fik vite, naar sømmen var færdig, saa skulde hun øieblikkelig skrive og bestemme dagen.

Saasnart mor kom igjen, gav hun hende det brevet, som var kommet og spurte, hvem det var fra?

«Aa, det er vist bare et forretningsbrev» — fru Grundt aapnet det og saa det likesom likegyldig igjennem — «det er om tøiet, at det endelig maa være færdig iovermorgen — — Ja, Gudskelov — nu er det færdig, jeg blir færdig ikveld.»

«Aa — —!» sa Annie og fløi.

Fru Grundt saa efter hende og smilte — og trak saa forretningsbrevet frem igjen.

Annie skulde bare vite, at det var fra fru Meyer!

Kjære fru Grundt!

Før et øieblik siden sprang Lisbeth avsted til landhandleren med brev til Annie, og om en liten stund skal mit brev til Dem gaa hemmelig den samme vei.

Synes De ikke, det begynder at bli spændende?

Først og fremst vil jeg fortælle Dem, at nu er huset leiet — og nu maa De komme fru Grundt!

Men forat De ikke skal bli skuffet, maa De høre, hvordan alt hænger sammen.

De kan tro, det var fra først av ikke saa let at finde en liten sommerbolig! Hver eneste vraa i alle de smaa bondehus var bortleiet, jeg gik i to dage og forhørte mig. Paa grund av varmen, som jo kom saa tidlig, har folk været ivrigere til at trække paa landet.

Jeg tænkte næsten, at vi maatte prøve os paa en anden kant av bygden, men der er det ikke paa langt nær saa hyggelig, og veien var blit dygtig lang imellem os.

Det begyndte derfor at se helt vanskelig ut — da jeg rent ved et tilfælde fik høre, at

der skulde staa en ubebodd stue borte i heien ensteds.

Vi fik vite veien og gik avsted, Lisbeth og jeg — vi finder en sti, vi aldrig har gaat før, og ret som det er støter vi paa en hytte — — Aa nei, ropte vi begge to og kunde ikke tro vore egne øine!

Det var jo som et eventyr. Der laa verdens deiligste hytte som skutt op av jorden — akkurat som skapt for Annies hemmelighet.

Tror De saa, at De blir skuffet, fru Grundt?

Det *er* en hytte, en gammel hytte ogsaa — der har bodd husmand der for flere aar siden, og bonden, som eier den, sier, at den stua er ikke for byfolk. Hu maa flikkes paa, sier'n — og det stygge taket maa ner, sier'n.

Allikevel har jeg leiet den, fordi jeg vet, at lille Annies mor vil komme til at trives der, netop under det taket. Mere sier jeg ikke, for snart faar De jo baade hytten og taket at se — velkommen fru Grundt!

De vet jo, programmet begynder med, at Annie underretter Lisbeth om dagen, naar hun kan komme.

Godt er det, at den dagen er nær forestaaende, for de glæder sig som gale.

Men kan De nu ogsaa spille Deres rolle og bli saadan *egte* forførdelig overrasket?

Jeg stoler paa Dem, De maa bli overrasket!

De behøver ikke at sende andet husgeraad med end madrasser og sengklær og litt kjøkkentøi — jeg tænker vognen skal bli fuld nok allikevel!

Der er bare *en* plet paa Lisbeths glædes-himmel i denne forventningens tid — det er, at hun ikke skal faa Annie med sig paa vognen! Jeg synes derfor, jeg ser hende — — Jeg synes, jeg ser det altsammen. Mest tænker jeg mig Annie — ikke sandt, fru Grundt, den er deilig, den dobbelte hemmelighet?

Kjærlig hilsen

fra Lisbeths mama.

Fru Grundt læste brevet med taarer i øinene — hun graat av taknemmelighet og glæde. Hun var saa træt, og det var saa længe siden, nogen hadde tænkt paa hende og været god mot hende. Det var saa længe, siden hun hadde følt sig ung og glad.

EN OVERRASKELSE.

«Uf a mig, jeg synes det blir værre og værre jeg,» sier Jonas — «skjorta mi sitter fast — bare jeg kunde finde en skygge!» Hele gaten, saa langt han kunde se, laa i stekende middagssol, støvet og stille — hele gaardsrummet likedan, bare sol, sol.

Og midt i gaarden, midt, midt i solsteken sat Else og Majen og gravet i noget varm, varm sand — og paa kjelderlemmen laa Nilsemand og sov.

«Uf a mig, gid det var vintern,» sier Jonas — han slængte omkring uten maal eller med — tilslut gik han ind efter en bok og fandt sig en strimmel skygge ute paa butikstrappen — der satte han sig.

Indenfor gik Annie med kost og klut og ryddet og tørret støv, som hun var gal.

Det var saa godt at ha noget at gjøre — — hvordan skulde hun ellers holde ut? Det var jo idag! Idag, idag.

Og hun kløv op, og hun kløv ned, trak skuffe ut og skuffe ind.

Imens sitter Jonas utenfor paa stentrappen og ærgrer sig over, hvad han læser:

Dugdraaperne laa endnu i græsset, lerken sang og blomsterne duftet — —

«Jomen sa jeg smør,» tænkte Jonas — han sat paa en hard trap i en støvete gate! Uf den boka var ekkel! Den var jo bare til at erte folk! Idetsamme hører han dur av en vogn og ser en støvsky nede i gaten.

Bak støvskyen skimter han løv — Jonas begynner at stirre. Hvad slags vogn er dette? Den kommer durende nærmere — det er jo en høivogn, en høivogn pyntet med løv! Den er nu like ved — — —

Jonas stirrer og stirrer paa den grønne vogn — hvor skal den hen?

Nu ramler den forbi — nei, den stanser! — — der staar den ved butikstrappen.

«Goddag, Jonas», roper en stemme bak det grønne løv — og et smilende fjæs titter frem.

Lisbeth Meyer! aa nu skjønner han det — hun kommer for at hente Annie.

Svinagtig heldige griser, tænker Jonas — og i et spring er han oppe i vognen hos den vadmelsklædde kjørekaren. Det er noget til moro, det — at kjøre i slik en vogn! Den kommer like fra landet den — det dufter land av alt sammen, baade av høi og løv og vadmelskar og hest!

Og Lisbeth Meyer i skinnende bonde- dragt med røde sløifer i sit lyse haar, hopper

av og tar butikstrappen i to sprang — for der i døren staar Annie! Og de klemmer hverandre og de knuger hverandre, fordi de er saa gyselig forførdelig glade!

«Mor! hvor er mor?» — Annie roper over hele huset.

Endelig kommer hun ovenfra loftet — hun har intet set, intet hørt.

«Mor, ser du den vognen, vet du, hvem den er til?»

De ser paa hende med glødende kinder og skinnende øine begge to, Lisbeth og Annie.

«Den deilige vognen der? Kommer du med den for at hente Annie, Lisbeth?»

«Nei, den er til *dig* mor — det er *dig*, som skal paa landet, mor — fordi du er saa blek og saa træt og saa snild — —.» Og Annie tar om hende og knuger hende, som hun før gjorde med Lisbeth — «du vil vel mor?»

Og mor hvisker stille, stille — «tak skal du ha, tak skal du ha, lille Annie.»

Men høit sier hun: «Skal *jeg* reise? Hvad mener dere?» og hun stirrer paa Lisbeth og Annie.

I det samme kommer Jonas ind, og Nils som er vaaknet paa kjelderlemmen, og efter

dem kommer Else og Majen med hver sin høidot i forklæ sit — de har været oppe i den grønne vognen allesammen.

Og butikken blir aldeles fuld av hørende ører og spørgende øine og gapende munde — for nu kommer den store hemmeligheten veltende frem.

De fortæller litt hver, Lisbeth og Annie. Hvad er det for et eventyr de fortæller?

Det er intet eventyr! Det er sandt, sandt.

De skal reise i den grønne vognen, ut av den varme støvete byen, langt, langt op paa landet!

Et øresønderrivende glædeshyl fylder butikken, og det er som en flok vilde er kommet ind der.

Mor flygter leende bak disken og holder sig for ørene, og Gerda, den snilde lille opvarningspiken til fru Grundt, kommer forskrækket farende — hun tror, en ulykke er hendt.

«Hysch da, h-y-y-y-ysch, vær stille litt da,» roper Annie, «saa skal vi fortælle Gerda det. Hun og jeg skal jo passe butikken.»

«Ja,» sier mor, «Gerda maa vite det.»

Gerdas runde øine stirrer stive som bukseknapper paa Annie, mens hun fortæller,

og da hun har hørt alt, synes hun ikke, det er det mindste rart, at Jonas og Nils fremdeles huler og bærer sig, eller at Else og Majen danser rundt med høidotten sin.

«Vi skal reise, vi skal reise,» synger Else og Majen.

«Du kan tro, vi skal nok være flinke til at passe butikken, mor», sier Annie — da det er blit nogenlunde stille igjen.

«Ja, det tviler jeg ikke et øieblik paa», sier mor og smiler og nikker til hende.

«Du blev gyselig overrasket, fru Grundt,» jubler Lisbeth og gjør et hop i sin straalende bondedragt.

«Overrasket, ja! Jeg har ikke faat suk for mig til at si et ord, men jeg tror endda jeg drømmer,» sier fru Grundt og slaar hænderne sammen.

«Nei da, mor — du drømmer ikke! Lugt bare paa den!» og Jonas stikker en høidot i næsen hendes.

Og tænk, saa reiser mor sig op og begynder at danse med Jonas!

Hjertet slaar høit i Annies bryst — aldrig har hun visst, at mor kan danse!

«Jeg tror, det er trolleskap ute og gaar idag, jeg,» sier mor — «først narrer dere mig

til at danse, og mens jeg danser, finder jeg pludselig paa noget, som er endda galere.»

«Hvad er det mor?»

«Jeg skal si det, hvis dere kan la være at hyle.» —

«Ja, ja,» hyler alle saa det runger i butikken.

«Vi skal reise *alle*.»,

«Alle? hvad mener du mor?»

«Jeg mener *alle*, Annie og Gerda ogsaa.»

«Annie og Gerda — —?» spør Lisbeth aandeløs.

«Hvem skal da passe butikken?» spør Annie.

«Jeg *stænger* butikken», sier mor.

Mor stænger butikken, mor stænger butikken! — det synges, jubles, ropes — men Annie flyr mor om halsen og hvisker søte, søte snille mor.

*

*

*

En time senere er der et livlig skue utenfor fru Grundts butik nede i smaagaten.

Der læsses paa den grønne vognen, som staar som et lysthus utenfor trappen, og rundt omkring den staar fuldt av smaa barbente unger og glør.

Jonas og Nils føler sig som konger, der

de gaar! Det er *deres* hest og *deres* vogn —
— De kjender ikke varmen mere, de har
med en gang faat saa velsignet meget at gjøre.

De gir hesten vand og mat, de bærer
pakker og kurver ut til vognen — de løper
ut og ind, ut og ind.

Inde har alle de andre det likesaa travelt.
Mat og klær og smaating skal pakkes —
intet maa glemmes. Alle har en og anden
ting, de gjerne vil ha med. Ja, om det saa
er Else og Majen kommer de trækkende med
nogen rare dukker og noget forførdelig rart
lekeskrammel, som maa med paa reisen!

Og mens de gaar saadan og pakker og ler
og snakker, gjør mor det begripelig for Annie,
at hun og Gerda maa reise først med alle
barnene, saa kommer mor efter om 2 dage —
da er det lørdag. «Saa lang tid behøver jeg
for at ordne og stænge huset, skjønner du»,
sier fru Grundt.

Annie studerer et øieblik — saa skjønner
hun, at saa maa det være og gir sig over til
den store lykke, denne dag har bragt — det
er jo ikke længe til iovermorgen!

«Men mor, du tar vel ikke en eneste
synaal med! hører du mor — ikke *ett* sting
skal du sy, mor!»

«Nei da — ikke om Jonas og Nils faar

rifter saa lange som saa» — sier mor — og saa ler hun. Og saa gir hun Annie en pakke og sier, at det er noget til pynt i huset. Annie titter i papiret — — tænk, gardiner! Er det ikke besynderlig, hvordan mor har alt paa rede haand!

Endelig er det færdig alt sammen, kasser og kurver er bragt ut og sat paa vognen, og Ole, den vadmelsklædte kjørekarer sier, at kommer de nu med mer, saa blir der ikke plads til alle bona.

Saa dækkes der bord, men den eneste, som spiser, er Ole. Endelig er han ogsaa færdig — han spænder for og ber herskapet stige op. Og nu viser det sig, at Ole har laget smaa sittepladser til alle mand paa madrasser, kufferter og kasser — og de ler og de støier bak det grønne løv. Høiest oppe sitter Lisbeth og maler paa kaffekvern for alle tilskuerne. — Jonas og Nils slaar paa blikspand, og Else og Majen vifter og vifter med dukkerne sine!

Den sidste, som stiger tilvogns, er Annie — hun kan ikke reise, før mor har forsikret endda en gang, at hun kommer iovermorgen.

Saa vifter mor fra trappen — «adjø, adjø og vel frem!» roper hun.

«Adjø, adjø og velkommen efter!» svarer

det i mangedobbelt kor fra vognen — og avsted ruller den gjennom den varme støvete gate.

Tilbake staar en flok barbente barn, som glør og glør til det sidste lille løvglimt er forsvundet — og tilbake staar mor, som nu virkelig tror, at hun drømmer.

ELVERHØI.

Der laa et hus med mose paa
langt op i heien gjemt —
Saa øde og saa skjult det laa,
det trodde rent, at det var glemt.

Da kom en kveld, saa lys og varm,
en vogn til dette sted —
den kjører frem foruten larm
en stund før sol gaar ned.

Og efter vognen kommer der
et følge gjennom heien,
en lystig flok, som snakker, ler
og traver opad veien.

Nu har de bare litt igjen —
saa høres Lisbeths stemme:
Se borti der, der ligger den —
nu endelig er vi fremme!

De stormer frem, nei se, nei se!
 — de peker hver og en —
 Paa taket vokser jo et træ —
 ja, det er hytte, som er pen!

De stormer *ind* og finder — hvad?
 fru Meyer staar ved peisen.
 Hun hilser paa dem blid og glad
 og spør — hvordan gik reisen?

Men Annie blir tilbage, hun —
 og sier kjære, kjære
 pene lille hytten min —
 ja her er godt at være!

Og hytten er ei øde mer —
 den ligger der og skinner
 med gyldne blanke ruter smaa,
 mens aftensolen svinder.

Litt senere er Nils og Else og Majen bragt tilkøis, men ute paa trappen sitter fru Meyer med alle de store omkring sig og faar høre eventyret om høivognen omigjen og omigjen — hvilken fryd og glæde der blev, da den kom — hvilken overraskelse paa mor, hvilken jubel paa Annie og Lisbeth! *Alt* faar fru Meyer høre — og hun ler og fryder sig, akkurat som hun skulde været med, hun ogsaa. «Men nu,» sier hun, «maa vi snakke om sovepladsen og faa bestemt, hvordan dere skal ligge allesammen».

Ja, frit for kvisten! sier Jonas — og med kvisten mener han en lav baas oppi mønet. Der fører en steil trappe derop paa baksiden av huset — indgangsdøren er bare en smal liten lem, og vinduet er en glugge. Men den kvisten liker Jonas bedst av alt, for den er hans alene! Der skal han ligge paa deilig tørt høi med tepper over.

Selve huset bestaar av to rum — et stort kjøkken med peis og et litet kammer indenfor. I kjøkkenet, som de kalder for peisestuen, skal Annie og Gerda ligge med Else og Majen og Nils, men i det lille kammer staar en deilig himmelseng med blomstrede gardiner. Den har fru Meyer laant til mor — for mor kommer derop for at hvile og bli sterk — derfor skal hun ligge som en dronning.

«Og siden hun nu ikke kommer før iovermorgen,» sier fru Meyer, «skal vi gjøre det rigtig storartet fint overalt — ikke sandt, Annie?»

«Jo, vi har gardiner med i kufferten,» sier Annie straalende.

«Men nu maa vi rundt og bese os — kom da allesammen,» roper Lisbeth, og trækker dem dansende med sig rundt huset.

«Aa nei, aa nei — se her!» roper Annie

og falder i den ene forundringen efter den anden: Først er det en liten overgrodd haveflek med høie gamle rosentrær og indunder dem en flat sten, betrukket med grøn mosefløiel. Saa er det alle tuerne med lyng og blomster, som staar helt ind til husvæggen, og tilsidst er det bækken, som risler med sølvklart vand borte i bakkeheldet.

«Her kan du hente vand, Gerda,» sier fru Meyer og peker paa en kulp indunder siljebuskene.

Men Annie tænker paa noget andet hun. «Nu vet jeg, hvad hytten skal hete, — *gjet!*» sier hun.

«Ja den heter altsaa *Pladsen,*» sier fru Meyer.

«Aa hurra, nu har jeg faat nyt navn, herefter vil jeg hete Jonas Pladsen,» sier Jonas og stuper kraake.

«Nei — *gjet* hvad den skal hete — —»

«Torvstua kanskje eller Bjerken,» gjetter fru Meyer og ser paa det græsklædde taket med bjerken paa.

«Nei da — et meget nydeligere navn —»

«Vildheia?» gjetter Lisbeth.

«Skovheim,» sier Gerda.

«Blaabærbraatan,» roper Jonas.

«Nei, *Elverhøi* skal den hete,» sier Annie.

«Jonas Elverhøi? nei jamen vil jeg heller hete Jonas Pladsen!»

«Jo, Elverhøi er det,» sier Annie — «det er det peneste navnet, jeg vet.»

Og dermed hadde huset faat navn.

Klokken var næsten elleve inden fru Meyer og Lisbeth sa godnat og gik hjem — de bodde paa en gaard, som het Granli, en halv times vei borte.

«Og imorgen maa vi være flinke,» sa fru Meyer — «vi skal baade pudse og pynte og spikre og male.»

«Ja, bare kom an,» sa Jonas Pladsen paa Elverhøi.

*

*

*

Den næste dagen kom ganske riktig fru Meyer og Lisbeth fra landhandleren med to store blikbokser og to malerkoster.

«Goddag, goddag — nu skal her bli huskestue,» sa fru Meyer — hun tok paa sig et stort forklæ og tullet et haandklæ om hodet. «Idag maa alle mand bo ute. Vi maa koke ute og spise ute, aldeles som fanter — — for nu skal vi male. Vasket er her nok, men

synes du ikke, det blir hyggelig at pynte litt paa disse mørke bjelkerne, Annie?» og dermed tok fru Meyer og rystet nogen rare pulvere ut i blikbokserne — grønt i den ene og gult i den anden. «Kom nu med vand,» sa hun — «saa tak!» Og derefter rørte hun og rørte, til bokserne var fulde av gild farve, grøn og gul.

«Nu tar du kammeret, Jonas — saa tar jeg peisestuen — ak, hvor godt det er at ha mand i huset!»

Det var lavt under taket paa Elverhøi — det gik som en lek at smøre bjelkevæggene over. Men det var rent som trolldom syntes Annie, hvor vakkert det blev!

Der laa mors lille kammer skinnende grønt og peisestuen skinnende gul i en, to, tre — —

«Det er vist alt tørt», sa fru Meyer, «men nu vil vi spise og hvile os litt, ikke sandt Jonas Pladsen?»

Ute mellem tuerne hadde Gerda laget en skorsten til kaffekjelen, og Nils og Else og Majen samlet kvist. Det brændte og røk og lugtet saa deilig.

Stoler og bord, kufferter og kasser, næsten alt, som i huset var, stod utenfor døren — det saa rigtig ut som en huskestue.

Men hvor godt det smakte at spise derute!

«Vi trænger nogen flere stoler,» sa fru Meyer — «jeg kunde ikke faa laane flere — derfor faar vi se at lage os nogen. Se her er fineste møbelplysj fra landhandleren — —» Det var en pakke med gild rød-blomstret sirts, som fru Meyer viste frem.

«Her er hammer og spiker, hr. Pladsen, vil De være saa snild at hjælpe med at trække over disse smaa kasserne — — se bare her!» I en haandvending hadde fru Meyer klippet tøiet til og spikret det paa en kasse — og straks var den forvandlet til rosemalet peisekrak.

«Dobbelt saa fint, skulde du aldrig ha set,» sa Jonas og gav sig ivrig til at spikre.

Men Annie fik gardinpakken frem, og i den finder hun saks og naaler og garn —. Saa blir der tat maal av smaa rare vinduer, der blir klippet, faldet — pudset, feiet! Alle, alle maa gjøre noget, forat huset kan bli saa fint som til kongen.

«Hvad skal jeg gjøre da?» spør Nils og ser længselsfuld paa Jonas, som er snekker.

«Du Nilsemand, du? kjære, du og Else og Majen maa være saa søte at plukke en masse, masse grønt til kranser over døren —

og siden maa dere ut og finde jordbær, saa vi har noget at traktere med! Aa du verden, hvor godt, det er, at vi har *dig*, Niels!»

«Ja,» sier Niels — og saa rusler han omkring med Else og Majen, og de plukker bregner og rusker op lyng i store, store hauger — —

*

*

*

Langt, langt paa eftermiddagen var det, da fru Meyer pludselig spurte: «Har nogen merket, at vi ikke har faat middag?»

Nei da — det hadde ingen merket.

«Jamen nu, naar vi er næsten færdige, vil vi til gjengjæld ha fløtegrøt,» sa fru Meyer.

Ja, fløtegrøt — hurra, hurra! og avsted drog hele flokken til nærmeste bondegaard efter fløte, der hvor manden bodde, som eide hytten. Fløte fik de, og grøt blev der kokt i en mægtig gryte paa peisen, og maken til grøt — — nei det var grøt, det!

«Nu har vi bare *en* ting til at gjøre,» sa fru Meyer, da de hadde spist — «kan nogen gjette, hvad det er?»

Annie saa sig om — hvad kunde det være, som manglet? Hun syntes, det skinte

og duftet fra hver en krok — — —! I peise-
stuen hang nypudset kjøkkentøi paa de far-
vede vægger, gulvet var hvitskurt og strøet
med brisk — for vinduerne hang smaa hvite
klare gardiner — ved peisen var sat birkeløv,
og rundt omkring stod alle de nye rosemalte
krakkerne.

Paa bordet pranget en vældig buket med
deilige markblomster — oppe paa hylden
duftet en skaal med jordbær — hvad *var* det,
som manglet?

I det grønne kammer stod himmelsengen
opredt, blomster i vinduet, blomster paa bor-
det — hvad *var* det, som manglet?

Ute foran døren hang lange grønne
kranser, brisk var strøet paa trappen — hvad
var det, som manglet?

«Kan ingen gjette det, saa maa jeg til
med en gaade,» sa fru Meyer — hør nu vel
efter: «At prange i mangø slags farver, den
ret jeg fra fædrene arver. Ved staselig høi-
tid og fest, min krone utfolder sig mest —
men ruger jeg ned imot jorden, et tegn da
paa sorg, jeg er vorden.»

Kjære, hvad var det, fru Meyer mente?
De stod der og grundet allesammen.

«Hvad er det, dere bruker 17de mai, da
toskene —»

Flag! hylte de, store som smaa og hoppet og bar sig ad som vilde igjen. Flag var det, som manglet!

Men hvor skulde de faa et fra?

«Ja, det blir sandelig det værste, men flag maa vi ha,» sa fru Meyer. «Flagstang finder vi nok — —»

«Ja, har vi klave, saa faar vi ku,» sa Jonas og sprang bort efter en garstaur, som laa ved uthuset — men flag? Nei, den kua blev nok ikke go at faa.

«Aa tænk, om jeg hadde husket det,» sa Annie — «vi som har saa mange smaa flag i butikken.»

«Vi maa da kunde finde noget, som kan brukes,» sa fru Meyer.

«End dette da?» og Jonas trækker et ildrødt lømmetørklæ frem.

Ha, ha, ha, ler de allesammen.

Hadde det endda været litt større — —

Idetsamme farer Gerda ind i huset. Hun vet en liten dyne hun, Elses lille bløte dyne med det røde træk — —

I en fart knapper hun det av og kommer viftende med det. «Her er flag,» sier Gerda.

Men da brakket det løs! De lo og de skrek — Gerda vil flagge med et dynetræk, hurra for Gerda!

«Nei jamen er da mit lommeterklæ bedre,» sier Jonas og begyndte at spikre det fast til stangen.

«Stop, jeg har det — kom med mange hvite lommeterklær,» sa fru Meyer — «du har vel nogen, Annie?»

Ja, Annie fandt en hel bunke frem av kufferten.

«Nu syr vi sammen *ni* lommeterklær — tre og tre i rækken, og i midten setter vi det røde, som Jonas har — det blir en storartet fane.»

En times tid senere vaiet Elverhøis banner — en hvit duk med rød terning i midten fra mønet av det græsklædde tak — —

Nu var de færdige.

MOR KOMMER.

Den første tidlige solstraalen sitret gjennom skogen og vækket en liten fugl i træet utenfor Annies vindu. Kvivit, kvivit sa den — og saa vækket den Annie.

Kvivit, kvivit — hvad var det for noget deilig den fuglen kvidret om?

Aa nu visste hun det — den sang om mor! Det var jo idag, hun skulde komme.

Annie sprang op og tok teppet fra det

aapne vindu. Mon det var herlig veir som igaar og alle de andre dagene?

Jo, der saa hun solstraalen, som sitret gjennem træerne, hun kjendte duften av skog og lyng — hun saa duggen paa blomst og blad — hun saa fuglen, som kvidret i træet. Og hun sa, tak lille fugl, tak lille solstraale! Netop saadan skulde dagen være! Men det var vist litt fortidlig at staa op — hvad mon klokken var? Klokke fandtes ikke paa Elverhøi.

Det var bedst at lægge sig litt igen, ellers kom hun til at vække dem allesammen, og de hadde været saa længe oppe om kvelden.

Annie krøp lykkelig under sit teppe, hun skulde ikke sove, bare ligge en liten stund og glæde sig — — —

Men mens solen steg og fuglene kvidret, og humlerne summet, og alt, alt livet begyndte derute, sovnet Annie.

Det lille hus laa der saa vakkert og fredelig med sit flag og sit lille træ paa taket — og solen steg og steg, og ingen forstyrret de 6, som sov derinde.

Men langt om længe var der endelig en som vaaknet. — Oppe paa kvisten begyndte det at rusle og tusle. Det var Jonas Pladsen, som tænkte at gjøre løier med syvsoverne

dernede. Dagen iforveien hadde han opdaget, at der var et litet løst bord oppi taket paa peisestuen, akkurat over Annies seng — og da klukket det i Jonas! Den opdagelsen vilde han ha for sig selv.

Nu laa han deroppe og pirket bordet forsigtig op med en kniv, og straks blev der en aapning saa stor, at han kunde stikke hodet sit igjennem.

Se der laa de og sov, hele kodiljen! Nu skal der bli løier, tænkte Jonas.

Om kvelden hadde han tat Lars, den rare gamle dukkemanden til Majen med sig op og bundet en lang hyssing om halsen paa'n. Nu puttet han Lars gjennem hullet og lot ham danse oppaa Annies teppe — rundt hodet hendes, borti fjæset hendes, oppi haaret hendes. Og med det samme drømte Annie, at der kom en stor diger flue ind, som hun aldrig kunde bli kvit — — Uf, hun slog efter den og slog efter den, men den var værre end klæggen! Tilslut dasket den hende slik i ansigtet, at hun vaaknet — —

Nei, hun maatte vist drømme endda, for hvad saa hun? Lars, gamle rare Lars med de tynde lange bena og de likesaa tynde armene, og det snurrige fjæset, danset og hoppet omkring sengen hendes! Ret som det

var gjorde han et høit sprang — og væk var'n.

Annie saa op. Aa nu opdaget hun den lille lemme i taket — hun grep en stok og dunket paa den, og straks kom der et leende fjæs tilsyne deroppe.

«Hysch, ikke si no til de andre», hvisket Jonas.

«Nei — men det var godt, du vækket mig. Undres hvad klokken er?»

«Klokka er sikkert 12 den, det ser jeg paa sola.»

«12? Er klokken 12 — er du gal, Jonas! Da kan jo mor komme hvert øieblik!»

«Op alle mand, klokken er 12,» ropte Annie, og klædde sig paa i hui og hast — aa nei, at hun skulde forsovet sig slik! Klokken 7 skulde Ole reise fra Granli og hente mor, hadde fru Meyer sagt, og klokken 12 kan vi vente hende.

Annie fik rent feber av at tænke paa det! Men nu gik det ogsaa som det var smurt: Nils klædde sig selv, Gerda hjalp Else, Annie hjalp Majen, sengene blev redt op og stuert sammen.

«Se saa, nu skynder vi os nedover heia,» sa Annie, «og møter hende, der hvor hun

maa stige av — imens maa du koke en deilig, deilig kaffe til mor Gerda.»

«Kaffe eier vi ikke,» sa Gerda og stirret med runde øine paa Annie.

«Men du gode tid — *har* vi ikke kaffe?»

«Nei, jeg er ikke istand til at find'en, vi maa ha glemt'en i byen —»

«Jamen du kokte jo kaffe igaar jo — —»

«Ja den hadde fru Meyer med sig den.»

«Neimen Gerda, hvad skal vi gjøre! Vi maa lete en gang til,» sa Annie og var næsten paa graaten — — hvad hjalp det, om de hadde flag og kranser over døren, naar de ikke hadde kaffe? Og i feberagtig hast leter hun blandt poserne. Hun leter og hun snuser — kanskje kaffeposen kunde ha forvildet sig ned i tøykufferten? Hun tar tøyet op og leter tilbunds, men nei — kaffe findes ikke.

«Jeg faar nok fly til fru Meyer og laane,» sier Gerda.

Da kommer Majen springende ind med noget i forklæ sit.

«Her har jeg kaffe til dig,» sier hun, og holder stolt sit forklæ op for Annies næse: forklæet var fuldt av smaa blanke sorte kaffebønner.

«Det er vist nogen, som har mistet dem,»

sa Majen, «for jeg fandt dem paa den tuen derborte — —»

Men Annie dumper ned paa en stol og ler, saa de kommer farende allesammen, og da de faar se den kaffen til Majen, jubler de, saa de hverken hører eller ser.

Aa nam, nam — det skal bli deilig at faa smake den kaffen!

«Kan jeg ogsaa faa smake?» sier pludselig en stemme i døren.

Idetsamme blir det blikkende stille — et *sekund* er det blikkende stille — for i den aapne dør under de grønne kranser staar mor! Hun er kommet, mor er kommet!

Hun staar der lys levende paa den briskestrødde trappen og ler en liten lykkelig latter, mens de hopper om hende og drar i hende og peker og skravler — —

Og Annes hjerte banker i hendes bryst, det banker av den største glæden, hun endnu har kjendt! Nu synes hun, hun eier det allesammen, hytten og skogen og bækken og lyngen og blomsterne — — siden mor er kommet.

*

*

*

Hvem har vist mor vei gjennom heia?

«Det har *vi*,» roper Lisbeth og styrter frem fra hjørnet, hvor hun har gjemt sig — og efter kommer fru Meyer med en kake saa stor som et hus.

«Men kaffe?» sier Gerda og sætter igjen stive bukseknepøine paa Annie — —

«Ja, skal vi bruke de bønnerne til Majen,» sier mor, «eller skal vi ta den, som jeg har med mig i haandvæsken — —»

«Jeg kan jo ta sauekaffen,» smiler Gerda og begynder at feie Majens bønner op av gulvet.

*

*

*

Da det var blit aften efter den første lykkelige dagen — da alt var stille, og mor var gaat til ro i det grønne kammer, hundrede mil fra butikken og symaskinen — da husket Annie i sin aftenbøn at sende en inderlig tak til ham, som har sagt: «Alt hvad I beder faderen om i mit navn, det skal han give Eder.»

EN REGNVEIRSDAG VED PEISEN.

Aldrig hadde Annie og Lisbeth hat saa morsom en sommer! Det kom av, at nu bodde de paa hver sit sted og kunde gaa paa besøk til hverandre, og det kom av, at nu hadde de Jonas Pladsen til at hjelpe sig med at holde løier.

De gik ogsaa lange turer med rypesæk paa ryg — og engang fik de mor og fru Meyer med sig. De skulde til et sted, hvor der var utsigt viden om, helt til de fjerne, snedækte fjeldene.

Men paa veien derhen skjønte de, at det vilde bli uveir — det mørknet, og vinden blæste koldt gjennom skogen.

«Siden vi ikke er længer hjemmefra, tror jeg, vi gjør bedst i at vende om,» sa mor — og ikke før hadde hun sagt det, før regnet kom styrtende! De maatte vende næsen hjem til Elverhøi, saa fort som mulig, for ikke at bli gjennembløtte.

Hjemme sat Gerda hos smaabarnene — der var lunt og koselig med ild paa peisen.

Snart sat det vaate selskap rundt et flammende baal og varmet sig, og sa «akka mig, hvor godt vi har det —» for ute der skyllet det ned.

«Nu fortæller vi eventyr», sa Jonas

— det gjør jo alle, som sitter rundt peisen og tørker — —»

«Ja begynd du, Jonas!»

«Skal jeg fortælle det om bedstefar, mor — da han var paa sjøen?»

«Ja, men det er ikke noget eventyr det, gutten min».

«Fortæl det heller du da mor!»

«Det kan jeg gjerne — men jeg er ikke istand til at fortælle det saadan som bedstefar — — ogsaa skulde dere vel heller høre noget morsomt — dette er saa sørgelig.»

«Aa, fortæl det da, fru Grundt — jeg liker saant sørgelig! Vi skal sitte stille som muser», sa Lisbeth.

Fru Grundt sat midt i lysskinnet fra peisen, og tæt ind til hende paa hver sin lille peisekrak sat Else og Majen og støttet sig til knæet hendes.

«Min bedstefar», begyndte hun, «det kan dere tro var en snil og prægtig mand. Han var fører av et stort skib, som het «Stjernen» og hadde reist i mange, mange aar paa sjøen. Jeg kan huske ham, som det var idag.

Vi pleide at samle os omkring ham, naar han kom, for at faa høre fortællinger og morsomme oplevelser fra hans reiser. Det var

baade om rare dyr og rare mennesker, han fortalte.

Men av alle fortællingerne var der en, som vi aldrig kunde glemme — — *ingen* glemte den, som engang hadde hørt bedstefar fortælle den.

Bedstefar hadde en eneste søn, som het Johan — en kjæk attenaars gut, som var hans glæde og stolthet i denne verden. Da han hadde lyst til sjøen, hadde han alt været med paa flere sjøreiser, og bedstefar syntes, det var en fest at ha gutten sin med ombord.

Men en vinter var bedstefar syk, og da vaaren kom, maatte han overlate skibet til 1ste styrmand.

«Det er bedst, du ogsaa blir hjemme, Johan», sa bedstefar — men da snakket han for døve øren — Johan vilde netop med og likesom være skipper, han.

Saa reiste skibet, men baade bedstefar og bedstemor følte sig saa tunge om hjertet.

«Det kommer av, at du er syk og ikke kan være med selv», trøstet bedstemor.

«Ja, det kommer av det,» sa bedstefar og sukket saa tungt, saa tungt. Endelig kom den dagen, da de kunde begynde at vente telegram om skibet. «Staar der noget?» spurte

bedstemor, hun saa, at avisen skalv i bedstefars hænder.

«Nei, der staar ikke noget —»

«Det er altfor tidlig at begynde at vente», trøstet bedstemor igjen — «du vet jo far, at skibet ofte er forsinket».

Da svarte bedstefar: «Jeg frygter ikke for skibet, jeg frygter for Johan!»

Endnu nogen dage gik, saa kom endelig telegrammet. Bedstefar holdt avisen med skjælvende haand og læste de faa ord: Barkskib «Stjernen» ankommet til Montevideo. Stivt stirret han paa ordene — — saa lot han avisen falde og sa: «Jeg visste det nok — der staar ikke «alt vel!». *Allt vel*, skulde der staa — det bad jeg Johan om! Aa nei, aa nei, der er nok ingen hilsen fra Johan — Jeg sier dig mor, der er hændt noget, jeg har følt det hele tiden».

I det samme sænket der sig en dyp stilhet over huset — der var ingen, som prøvde at trøste bedstefar mere.

Men om kvelden kom en slegtning til dem, en god ven, som bedstefar satte stor pris paa.

«Aa, hvor godt, at du kommer», sa bedstemor — men stanset i det samme sin tale, for i vennens ansigt læste hun, at noget var

hændt, noget som hang sammen med bedstefars tunge anelser.

«Fortæl, hvad du vet», sa bedstefar og stirret vennen stivt ind i ansigtet.

Som svar tok denne et telegram frem fra lommen — og bedstefar læste: Johan faldt overbord den 17de april.

Saa var det altsaa sandt — de skulde aldrig faa nogen hilsen mere fra Johan, deres kjække gut, aldrig se ham mere, aldrig — —

Telegrammet var sendt bedstefars ven av 1ste styrmand, som var aldeles fra sig av sorg og fortvilelse.

Han fortalte i brev til bedstefar, at Johan var forsvundet fra dækket en stormfuld kveld, ingen kunde forklare hvorledes. Han hadde sittet i kahytten munter og glad et øieblik før — saa blev han set paa dækket av skibsgutten — men i samme nu var han forsvundet i skumsprøiten fra sjøen, stille, aldeles stille — — før nogen kunde tænke, at han var borte.

Sorgen over Johan var stor blandt alle, som kjendte ham — de savnet hans muntre sang og latter — men bedstefar grublet nat og dag over dette ene: Er Johan hos Gud? Hadde han glemt sit fadervor, eller fik han tid til at be en bøn, før han døde?

«Kunde jeg faa vite dette,» tænkte bedstefar, «skulde min tunge sorg bli mindre».

Et aar efter skulde «Stjernen» den samme vei til Sydamerika, og nu var bedstefar med. Han var ikke paa langt nær kommet til kræfter endnu, men reise maatte han — —

Efterhvert som de nærmet sig de farvande, hvor skibet hadde været den 17de april, blev bedstefar mer og mer urolig. Han skulde gjerne gi sit liv for at faa et tegn fra det høie til visshet for, at Johan var hos Gud.

Han bad nat og dag om at maatte faa denne visshet i sit hjerte.

Saa kom den 17de april, aarsdagen for Johans død. Det var en søndag — en klar og stille dag, langt langt ute paa havet. Land var ikke at øine paa nogen kant, bare himmel og hav. Skibet laa næsten stille paa de smaa skvulpende bølger, ikke en vind rørte ved seilene — —

Stille, stille var der ombord. Folkene hadde heist flaget paa halv stang og pyntet saa pent de kunde. Og mens de nu en stund var nede i rummet for at stelle sig istand til søndagens andagt, sat bedstefar ganske alene paa dækket. Bibel og salmebok laa foran ham — han ventet bare paa folkene. Hans øine stirret utover det uendelige hav, mens

hans tanker dvælte ved det, som var hændt idag for et aar siden.

«Johan, min gut, hvor er du nu —» det kom som en angstfyldt klage fra bedstefars læber.

Da klang der gennem den stille luft klare toner av en kirkeklokkes klemten — — tydelig lød det for bedstefars øre! Skjælvende reiste han sig og foldet stille sine hænder, mens den himmelske klokke ringte for ham, ute paa havet paa hans søns dødsdag.

Nu fik han tegnet fra det høie, nu fik han visshet for, at Johan hadde Gud tat til sig! Og mens klokkeklangen tapte sig til en fjern kimen over havet, faldt bedstefar paa knæ paa dækket og takket for dette vidunderlige himmelske tegn, som hadde tat hans tungeste sorg fra ham.

*

*

*

Det hadde været dryppende stille, mens mor fortalte, og da hun var færdig, trak Lisbeth veiret dypt og sa — «aa det var en forførdelig sørgelig og nydelig fortælling — den kommer jeg aldrig til at glemme!»

*

*

*

Imens var ilden begyndt at gaa ut — det var tasmørke i peisestuen.

Gerda pustet til glørne, men Jonas fik det pludselig travelt. «Vent skal jeg hente en tyrirot», sa han og sprang paa dør.

De andre sat tilbage i tasmørket og saa paa ildfunkerne, som glimtet og snoet sig i de sluknende glør

Da hørtes i stilheten to kraftige smaa gjesp — de kom fra Else og Majen — og var saa smittende at de gik mand imellem.

«A—ha—ha—i, Aa—haa—haa—i!» sa det efter tur — og saa lo de.

«Hysch! nu later vi, som vi sover og sier ikke et ord, naar Jonas kommer med tyriroten», hvisket Lisbeth — hun sat paa gulvet og hvilte hodet sit i Annies fang.

Neppe var selskapet blidelig indslumret, før det blev vækket av en merkelig lyd — der drysset likesom ertes bortover gulvet!

Der var det igjen — —

«Er det dig, som strør ertes Nilsemand?» spurte mor.

«Nei, jeg sover jo jeg, jo!»

Nilsemand laa paa gulvet saa lang, han var — der var virkelig ingen, som rørte en finger! Men noget var det, som ruslet og ramlet og sprat rundt omkring dem — — ære, hvor kom det fra?

«Neimen tænk — det er sukkertøi tænk! Se her og se der!» Nils og Else og Majen var pludselig lys lys vaakne og gik paa jagt paa alle fire.

Heisan! der kom der en ny ladning! Og sandelig sprat der ikke en hel sukkerstang bort i fanget paa fru Meyer.

Hvor kom det fra? Dører og vinduer var lukket.

«Det maa være spøkeri!» sa Lisbeth.

«Isaafald et elskelig spøkelse, som lar det regne med sukkerstænger», sa fru Meyer.

Det var naturligvis Jonas — men hvor *var han?*

«Jamen det var virkelig spøkeri her, den natten før mor kom», sa Annie alvorlig —, der var noget, som raslet og svævet rundt sengen min!»

«Er det sandt — —» gispet Lisbeth.

«Ja se der!»

Du skræk — — — der stod jo et spøkelse borti kroken — en lang tynd hvit skikkelse!

Else og Majen blev idetsamme til to mus, som smat ind i mors kjoleskjørt — og Lisbeth og Nils hadde næsten lyst til at gjøre det samme, da spøkeriet svævet op fra gulvet —

blev mindre og mindre og tilslut forsvandt — akkurat som det gik tvers igjennem taket!

«Bravo Jonas — den var god!» ropte fru Meyer og klappet.

«Var *det* Jonas?» spurte Nils.

«Jeg tror det var lakenet hans, jeg», sa mör.

«Jamen aassen — —?»

«Du skjønner, han har en liten aapning i taket, Nilsemand.»

«Ja den Jonas Pladsen — men nu vet jeg, hvad vi gjør», sa Lisbeth — «vi later som vi tror, det var et ordentlig spøkelse!»

«Ja — dere maa endelig ikke tro, at jeg tror, at dere tror, det var et laken», sa i det samme en stemme like over hende — og en arm kom ned fra taket og viftet til dem.

Straks efter kom Jonas ind med tyriroten og frisket paa varmen — og rypesækkene kom frem med nisten i — og de spiste mat og sukkergodt omhverandre — men om spøkeri snakket de, og om spøkeri vilde de høre — helst noget, som kunde faa haaret til at reise sig paa hodet!

«Fortæl det, som var saa skrækkelig gyselig — det om «tarmen min» — fortæl det Jonas!» bad Lisbeth og grøsset og gruets sig.

Og Jonas fortalte, saa øinene stod stive i

hodet paa tilhørerne, den fæle skrønen om den døde manden, som gaar og leter efter tarmen sin.

«Tarmen min, tarmen min!» sa Jonas med hul gravrøst. De sat der og grøsset og pep og krøp sammen og ventet paa slutningen — for da visste de, at Jonas slog kloen i en eller anden og ropte med en aldeles forfærdelig stemme: «tarmen min, tarmen min — du har tat'en!»

Og da slutten endelig kom, blev der en hylen, som naar der slagtes griser om julen.

«Hvordan skal dette gaa!» sa fru Meyer — «vi som maa gjennem skogen ikveld!»

«Uh — jeg tør ikke, jeg tør ikke!» pep Lisbeth.

«Jo, nu faar vi nok gaa — jeg tror næsten ikke, det regner mere — —». Fru Meyer tok i døren for at se ut. I det samme blev den aapnet utenfra, og en høi velkjendt skikkelse steg over tærskelen.

«Pappa!» jublet Lisbeth — «aa sukkersøte englepappa, saa glad jeg er! Nu slipper vi at gaa alene gjennem skogen! Nu som Jonas netop har skræmt livet av os med spøkeri!»

«Saa var det vel derfor jeg kom ut og blev gjennembløtt i det fæle veiret da», sa kjøbmand Meyer — «jeg maatte skifte, da jeg kom til Granli —

Men her var det hyggelig!»

Det var ikke første gang, at kjøbmand Meyer overrasket familien sin med besøk midt i uken — og heller ikke var det første gang, han var paa Elverhøi. Han likte sig, han ogsaa i den lave moseklædde hytten oppi heien.

Nu fik han snadden sin frem og blev placeret i den bedste stolen like ved peisen. — Og bare saavidt han hadde pustet og hvilt en ørliten stund, saa maatte han til med et eventyr:

«Ja — der var engang en mand, som hadde slik urimelig flink kjærring. Arbeide gjorde hun baade støt og stadig, sent og tidlig — og der fandtes ikke den ting, hun ikke var kar for at gjøre.

Men saa var det saa leit med det, at hun var likesaa slem og gjerrig som hun var flink! Aldrig hadde hun en matbit til en fattig stakkar, som kom for hendes dør — men det hændte, at hun isteden satte hunden efter ham! Saa han fik takke til om han slap hel-skindet bort.

Selve husbond og folkene paa gaarden undte hun heller ikke hverken mat eller hvile — de maatte arbeide og henge i fra tidlig morgen til sene kveld paa den usleste og

skraleste kosten, som tænkes kunde — bare saavidt de ikke sultet.

Staburet var fuldt av skinker og pølser og smør og ost — men den maten fik de bare kjende lugten av! For nøkkelen til staburet hadde hun selv i forvaring, og maten som hun samlet paa derinde, den reiste hun selv til byen med og solgte og la pengene paa kistebunden.

Husbond stakkar hadde ingenting at si han — den flinke sinte kjærringen hadde faat magten overalt. Men som rimelig var, blev det tilslut umulig at faa folk til at tjene paa denne gaarden, hvor der var saadan en slem og gjerrig matmor.

De reiste saa fort de kom — og tilslut var der bare en ung tjenestegut igjen. Han holdt ut, fordi han var glad i husbond sin og syntes synd paa'n, at han ingen hjelp kunde faa.

Ja — saa gik det en tid da med slit og slæp. — Husbond og tjenestegutten og kjærringen maatte arbeide for seks — og de blev saa tynde og magre og slitne, at det var saavidt livet hang i dem.

Men gutten gik stadig og pønset paa, om han ikke skulde faa rettet paa dette elendige stellet.

Og da han havde studert en stund, saa fandt han tilslut paa raad. — —

Den dagen kom, da kjærringen skulde reise til byen med stabursmaten.

Hun spændte for og læsset paa vognen — laaste efter sig og kjørte avsted med fuldt lass — mens husbond og tjenestegutten sat igjen og spiste sild og flatbrød, som de pleide.

«Naa!» tænkte gutten — ogsaa klemte han iveri: «Det er synd paa husbond, at han saa sjelden faar smake flesk», sa'n.

«Jeg synes, det er mere synd paa dig jeg, Per.»

«Aa — med mig har det ingen nød — jeg har nok tænkt at reise snart, jeg — —»

Da gav manden sig aldeles over.

«Aa nei, aa nei vil naa du ogsaa reise, Per», sa'n — og graat saa taarerne randt helt ned i surmelken — «da er det forbi med baade mig og gaarden da,» sa'n.

«Graat ikke husbond», sa Per — «for hvis du bare vil gjøre som jeg sier, saa skal denne gaarden bli den bedste at være paa i syv kongeriker!»

«Er du gaat fra sans og samling, Per? Glemmer du kjærringen min?»

«Det er netop hende jeg tænker paa», sa gutten. «Bedre matmor skal heller ikke fins i syv kongeriker.»

«Er du ikke rigtig frisk — —» sa manden — han glemte baade at graate og at spise og maapet paa Per som paa et underlig dyr.

«Jo, frisk er jeg, og jeg mener, hvad jeg sier: kjærringen din skal bli den snildeste i syv kongeriker, men det er bare *en* maate at gjøre det paa.»

«Hvad er det for en maate da, Per?» spurte manden.

«Vi maa gaa vor vei begge to, baade du og jeg, husbond — bli *heltop* borte», sa gutten uten at blinke.

«Det var det, jeg visste — du er fra sans og samling. Per! Skulde *jeg* gaa fra *min* gaard?»

«Som jeg sier! Alle maa væk, saa kjærringen din blir ganske alene. Naar hun ikke eier en sjæl mere at kommandere, saa lærer hun nok at bli myk og snild», sa gutten.

«Og det tror du, Per — at *jeg* gaar fra gaard og grund som en anden tjenestekar! Aldrig i livet», sa manden.

«Ja — saa faar du gaa her og slite nat og dag paa sild og grøt, da! For *jeg* gaar, og det paa staaende flekken. Adjø og tak for mig!» sa gutten og reiste sig.

Men manden grep fat i trøien hans og graat igjen og bad og tigget saa tyndt som en toskilling, at han maatte vente!

«Snilde vakre Per,» s'an — «du er den eneste, jeg har — du maa hjælpe mig,» sa'n.

«Ja, husbond har hørt, hvad jeg har sagt! Kom og bli med med en gang! Skriv et brev til kjærringen og læg det efter dig paa bordet — saa tar vi litt niste med og gaar for det første op i sommerfjøset og lægger os til at sove, istedetfor at gaa ut og slaa.»

Men manden klødde sig i hodet de tusen ganger og sa baade ak og ve, før han kunde bestemme sig.

«Jeg lover, du kommer ikke til at angre det!» sa gutten.

«Skal jeg tro, du sier sandt? Skal jeg tro, hun kunde forandre sig og bli som for mange, mange aar siden! Hun *var* snild en gang, konen min — før hun begyndte at skrape penger sammen,» sa manden — og tørket en ny taare av øiet.

Saa rettet han ryggen og saa paa Per og slog i bordet og sa:

«Ja, gaar det som du sier, saa skal du faa baade gris og kalv og gjet og penger atpaa! Og jeg skal ikke glemme dig det saa længe, jeg lever!»

«Tak!» sa gutten.

Saa la de sine hoder i bløt og skrev en brevlap til kjærringen.

Manden kunde bare skrive navnet sit, han. Brev hadde han aldrig befattet sig med. Men det hadde Per, for han hadde brevbok.

«Skriv du, Per!» sa manden — «saa sætter jeg navnet mit under.»

Og Per skrev: Elskelige uforglemmelige kone, jeg vil nu tage pennen i min haand og sige dig farvel. Jeg orker ikke mere. Men jeg gaar glad bort herfra, for jeg vet, at er der nogen, som kan styre gaarden alene, saa er det dig. Adjø, farvel og tak for alt! Under skrev manden med tykke store bokstaver

Anders Søribraaten.

Denne brevlappen la de midt paa bordet imellem sildetallerkener og surmelkskopper — saa stængte de døren, hængte nøkkelen paa en knag utenfor og gik.

Langt ut paa dagen kom kjærringen tilbake.

Det første hun gjorde var at gaa bort og se, hvor langt de var kommet med at slaa — —

Men slike øine, som hun satte og slik mund, som hun brukte, da hun fik se engen staa urørt, akkurat som da hun gik!

«Hvor kan de dovne lømlerne være

henne! Hvor tør de vove ikke at gjøre som jeg sier — — Men vent bare til jeg finder dere!»

Og rundt for hun som et rasende uveir og ropte og truet — og jo længer hun lette, jo sintere blev hun. Hvor kunde de være henne?

Endelig stanset hun og tænkte sig om. De maatte vel være gaat tilskogs for at lete efter unghesten eller gjeterne — — Det kunde jo hænde, at bjønn hadde været ute! Men sint var hun, sint fordi en hel dag var gaat tilspilde med saadant smaatteri! De behøvde vel ikke at være to stykker til slikt!

Skjændende satte hun nøkkelen i døren og gik ind. Der stod alt, som da hun reiste — de dovne mandfolk brukte jo ikke at rydde efter sig.

Hun til at samle kopperne sammen, saa det skranglet, og brevlappen vispet hun langt bortover gulvet — det var saavidt hun la merke til den.

Hvad var dette for no skrull?

Hun læste og hun læste — og da hun skjønnte, hvad der stod — da hun skjønnte, at hun var blit alene midt i tykkeste slaatten — for naar han Anders var reist, saa var nok han Per ogsaa — da blev hun saa

flyende sint, at hun kunde ikke styre sig! Hun sprang like ut paa tunet og skrek, saa det ljomet i fjeldet:

«Ja reis du, far! Reis og kom aldrig igjen — — Ha, ha, ha,» lo hun — og ekkoet svarte fra fjeldene: ha, ha, ha — ha, ha, ha!

Men da hun gik ind igjen, var det ikke mere end saavidt, hun klarte at komme op trappen — hun skalv saa rart i knærne og maatte sætte sig! Aldrig hadde hun kjendt noget slikt før.

Og mens hun sat der alene i det stille hus, skjønte hun, hvor forførdelige de ordene i brevlappen virkelig var — — De betydde saameget som, at hun kanskje hadde mistet han Anders — fordi hun hadde været slem!

Og for første gang paa mange aar graat hun, den sinte kjærringen i Søribraaten.

Men oppe i sommerfjøset, som laa saadan en times vei fra gaarden, laa Per og Anders Søribraaten og sov — de sov og de sov — for nu var de sine egne herrer og hadde intet i verden at stræve med mere.

Da nogen dage var gaat, visste hele bygden, hvordan det stod til i Søribraaten:

Tænk, nu var han reist den sidste tjenestegutten ogsaa — og manden selv var heller

ikke at se! Nu hadde *han* ogsaa faat nok.

Kjærringen gik der alene med hele gaardsstellet — de saa, at hun slet med baade likt og ulikt!

Ja, nu kunde hun ha det saa godt — saa kunde hun se, om hun blev rikere paa den maaten! For folk fik hun aldrig mer. Hvem vilde vel tjene paa en gaard, som selve husband var blit lei av?

Saadan snakket de — og gottet sig — og holdt øie med kjærringen.

Og de to oppe i sommerfjøset, Anders og Per — de holdt endnu skarpere øie end naboerne.

De holdt sig skjult som to tyveknefter — men de led ingen nød, for *mat* hadde de. Den kjøpte Per borte i nabobygden hos en fremmed kjøbmand — ellers viste de sig ikke for nogen levende sjæl, men snek sig hemmelig ned til bygden. Og fra sit skjul saa de, hvordan arbeidet stod stille i Søribraaten, endda kjærringen trælled og slet, saa det var en ynk.

«Det er fælt at holde sig stille længer,» sa manden.

«Ja, naa tænker jeg, vi kan begynde at prøve lykken,» sa Per.

Saa sværtet han sig og klædde sig ut som den værste landstryker, satte paa sig et stort skjeg og gjorde sig baade halt og skak — for nu skulde han paa tiggeri i Søribraaten.

«Bare det maa gaa dig godt, Per,» sukket manden — «bare hun ikke sætter Pasop efter dig, saa fæl som du ser ut!»

«Saa fæl maa jeg være, forat hun ikke skal kjende mig,» sa Per — «og han Pasop skal jeg nok klare!»

Han kom til gaarden og banket paa.

«Kom ind!» sa en mild stemme derinde — var det virkelig den sinte kjærringens?

Per ventet beskeden utenfor.

Saa blev døren aapnet — og der stod hun! Men Per kunde næsten ikke kjende matmor sin igjen, han — saa stille kom hun, og saa bedrøvet saa hun ut!

«Jeg ber saa vakkert om en matbit,» sa Per og bukket sig.

«Ja velsigne dig, mand min — du skal faa mat! Kom bare ind!» Og dermed førte hun ham helt ind og bød ham plads midt i sofaen i storstuen sin.

«Det er rent for fin plads til en ussel og fillete stakkar som mig,» sa Per.

«Nei velsigne dig, *sit!*» sa konen — «saa skal du snart faa mat,» sa hun.

Men det baade varte, og det rak — Per hørte, hun braste og stekte og raslet med kopper og glas — og tilslut førte hun ham til et festlig dækket bord med hvid duk og blomsterbuket paa midten!

Og der var pølse, og der var skinke og stekte egg og fløtemelksringer — og der var smør og der var ost og alt det gode som tænkes kunde.

«Det er rent rent for fint til en fillete stakkar,» sa landstrykeren.

«Nei velsigne dig, spis!» sa konen. «Jeg er saa glad, for du kom! For naa har jeg ikke snakket med en levende sjæl paa 8 dage! Jeg er et forlatt og ulykkelig menneske, jeg,» sa hun — og begyndte at hulke og graate, saa det var en ynke at høre.

«Manden min er borte, og han Per er borte! Læs,» sa hun — og gav Per den brevlappen, han selv hadde skrevet — «læs dette brevet og si om det ikke betyr, at jeg aldrig faar se manden min mere?»

Per læste paa lappen i dypeste alvor.

«Ja, det er sandelig ikke godt at vite — det høres *leit* ut,» sa fattigmanden og rystet betænkelig paa hodet.

«Ja, jeg vet det, jeg vet det — jeg faar aldrig se'n mer — jeg var altfor slem! Jeg

undte ingen noget godt, ikke engang han Anders!

Velsigne dig, spis,» sa hun og skjøv pludselig alle fatene over til fattigmanden — spis, spis! Han Anders fik aldrig andet end grøt og sild han, stakkar! Jeg tænkte bare paa penger og penger — —

Men faar jeg aldrig se'n mer, saa gir jeg bort altsammen baade gaarden og pengene.»

«Aa — det kan vel hænde, han kommer,» trøstet fattigmanden.

«Velsigne dig, for hvad du sier,» sa konen — «kommer'n, saa skal ingen i verden faa det bedre end han!»

«Ja, hvis jeg træffer'n,» sa fattigmanden — «saa skal jeg si, at saa snild kone som i *denne* gaarden, det fins ikke i syv kongeriker!»

*

*

*

«Aassen gik det dig, Per?» spurte Anders Søribraaten — han stod, saa han skalv, da Per kom ruslendes op til sommerfjøset utpaa kvelden.

«Jeg har faat mat, og jeg har faat klær, og jeg har faat penger — og snildere kjærring har jeg aldrig møtt,» sa Per.

Ja — saa varte det ikke længe da, før Anders Søribraaten gik hjem igjen til gaarden

sin og konen sin! En stund efter kom Per, og snart kappedes folk om at faa tjene i Søribraaten — for bedre mat og bedre stel og snildere matmor end der — det skulde der letes efter!

«Du faar arve gaarden, du Per», sa Anders — «for det er *din* skyld!» sa'n.

EN GEBURTS DAG.

De var paa veien til utsigten en tidlig, tidlig morgen.

«Krab ut av køia og gaa derop, før sola rinder», sa manden paa Granli — derfor krabbet de ut og var paa veien før tre om morgenen.

De kom ut i en ny stille verden, som laa og drømte i morgengryets skjær — de gik gjennem dugfriske akre og enger — de kom forbi stille gaarder og huser, hvor dumme mennesker laa og sov i dumme senger!

Nei tak — det skulde de aldrig gjøre mer, ligge saadan og sove, naar verden var saa frisk og saa gyselig deilig tidlig tidlig paa morgenkvisten!

Efter Granlimandens raad fulgte de en vei, som skulde være den snaresten — og de rydet sig over at se nye stier og steder.

Der kom de til veiskillet, hvor de skulde ta av og gaa tilhøire — det var ikke mulig at ta feil, for der skulde ligge et litet hus paa en slette midt imellem veiene.

Og ganske rigtig — der laa det. Et hus ikke større end en cigarkasse — men hvilket syn der stod utenfor!

«Aa gubba Noa!» sa Jonas Pladsen.

Der stod et litet moreltræ, bugnende fuldt av røde svulmende bær, saa nær og saa fristende, at tænderne løp ivand — skulde nogen ha set make til moreller?

«Hadde det bare ikke været saa tidlig, skulde vi ha spurt om at faa kjøpt litt», sa fru Meyer.

«A, kan vi ikke spørre da!» tigget Lisbeth.

«Det gaar ikke an — det er altfor tidlig — de sover derinde».

«A, *kan* vi ikke vække dem og be om at faa kjøpt for ti øre bare!»

«Jo, eller for *fem!*» sa fru Meyer og tok lydløst i døren til det lille æskehus. Den var stengt og vinduerne var lukket — ikke en lyd var at høre, ikke et liv at se. Hele bygden sov — men morellerne hang svulmende og saftige like for deres øine — det var bare at strække haanden ut.

«Det skulde unegtelig være festlig at sitte

paa utsigten og spise moreller, mens solen gaar op! Skal vi forsyne os og lægge pengene paa dørstokken?» Fru Meyer saa paa fru Grundt og lo — hun mente det, og hun mente det ikke.

Men nu var ordet sagt, nu var de ikke til at stoppe! To moreller forsvandt alt i Lisbeths mund og en hel haandfuld i Jonas Plådsens lue — og før de visste ordet av det, stod de der og plukket og spiste alle som en — akkurat som de skulde være i sin egen have.

«Er det os, eller er det ikke os?» spurte fru Meyer.

«Nei, os kan det umulig være,» sa fru Grundt.

Paa faa minutter var luerne fulde — og endda kunde det næsten ikke sees paa træet.

«Saa tak — nu tænker jeg, vi har stjaalet for en krone», sa fru Meyer og la et blankt kronestykke paa dørstokken.

«Jeg vil heller ikke være tyv», sa mor og la en halvkroner ved siden.

«Ikke jeg heller», sa Jonas og rotet frem en tiøre fra bukselommen.

Saa ventet de et øieblik og saa paa det lille hus — det stod der med vinduerne fulde av blomstrende roser, fuksia og geranium.

«Nei, se de gule roserne!»

«Undres, hvem bor derinde — —»

«Undres, hvad de tænker, naar de finder pengene paa dørstokken — —»

Saa drog de videre paa veien tilhøire — ind i skogen førte den — men de hadde ikke gaat mer end hundrede skridt, saa stanset mor og begyndte at lete i lommen sin.

«Uf», sa hun — «jeg faar ikke fred for disse morellerne! Se her Jonas, har jeg en femogtyveøre til — spring tilbake og læg den paa dørstokken til de andre.»

Jonas sprang og var tilbake som en vind.

Saa gik de hundrede skridt igjen — saa stanset fru Meyer.

«Uf, jeg faar heller ikke fred», sa hun — «her har jeg nogen smaaøre — læg de ogsaa paa dørstokken, Jonas.»

Det manglet bare, at Annie og Lisbeth ogsaa hadde hat ører paa sig, saa var jeg blit flyendes her i dag, jeg — tænkte Jonas.

Men nu bar det avsted for alvor, nu var det ikke langt igjen!

Veien begyndte at gaa opover, stadig opover — blev brattere og brattere — tilslut gik det ret op, og saa pludselig var de paa toppen av verden!

Og, verden laa i farver av grønt og blaat og rosenrødt — den laa og ventet paa solen.

Og solen kom — det gjødet bak de blaa fjelde — —

Annie stod og holdt mor i haanden — og de saa og de saa!

Det var ingen som tænkte paa at spise moreller, mens solen gik op.

*

*

*

Nogen dage efter turen til utsigten sa mor til Annie og Lisbeth:

«Har dere lyst til at bli med bort til det lille huset, hvor vi stja' — kjøpte moreller?»

Jeg har to erender derborte: Jeg vil kjøpe det gule rosentræet til fru Meyers geburtsdag — og jeg vil saa gjerne høre om pengene paa dørstokken er kommet i de rette hænder. Vi saa nok, at de var borte, da vi gik forbi paa hjemveien, men de kunde jo være tat av en landeveisfarer».

«Tænk om det! da er vi jo tyver, vi ogsaa!»

«Ja, derfor maa jeg derbort», sa mor.

Paa veien spurte de en forbikjørende, hvem det var, som bodde i det lille graa huset like i veikrydset?

«Der bor a Matilde Midtveien».

«Matilde Midtveien! ha ha saa snodig!»
lo Lisbeth og Annie.

«Er hun gammel?» spurte mor.

«Ja saa rigtig *ung* er a ikke.»

Da de kom til huset, saa de, at morel-
træet var høstet, og at der sat en bitte liten
ældgammel kone paa dørstokken — aa nei,
hvor godt hun passet til det lille graa huset!

«Goddag Matilde Midtveien!» hilste mor
og skrek i — en saa gammel person maatte
jo være tunghørt. — Og den gamle lille konen
reiste sig og neiet og sa: «Nei goddag goddag!»
og smilte over hele sit lille rynkede ansigt.
Det var som hun skulde kjendt dem hele
sit liv.

«Hvordan staar det til?» spurte mor og
snakket nu bare *litt* høiere end ellers.

«Jo tak da — jeg har det saa godt! Det
er ingen som tror aa godt jeg har det.»

«Men bor du her alene da?»

«Nei da — det er hu tuppemor og jeg,
som bor her.»

Til Lisbeths og Annies fryd kom der
idetsamme en spettete høne spaserende ut av
huset. Det var ikke til at ta feil av, at dette
var Matilde Midtveiens selskapsdame.

«Eier du dette pene lille huset da, Matilde?»

«Ja — og endda har jeg penger i banken, siden jeg tjente hos gamleprosten.

Han hjalp mig, gamleprosten — — «Byg dig først et litet hus for pengene dine, Matilde,» sa'n — «og sæt resten i banken», sa'n.

«Men de pengene skal jeg ha til jeg blir gammel de.»

«Hvor gammel er du da, Matilde?»

«Aa — jeg undres om jeg ikke er firs snart — jeg huser det ikke saa akkurat! Men jeg var halvfjers, da gamleprosten døde, og det er længe siden. — Jo, jeg er nok firs,» sa Matilde Midtveien.

«Er det firti, hun mener?» hvisket Lisbeth.

«Nei, otti», forklarte Annie.

«Du er flink da, Matilde, som endda er saa rask og rørig!»

«Ja — jeg har god helse. Det er bare det, at jeg hører ikke gjøken mer! Nei, jeg er ikke go for at høre gjøken — naar'n kommer om vaaren. Jeg lyer, og jeg lyer, men jeg hører'n ikke — det er saa stusselig atte.»

«Men hvad lever du av, da Matilde, naar du ikke tar av de pengene, du har i banken?»

«Aa, det er ingen sak for mig — — jeg spiser ikke saa stort! Og saa faar jeg litt, ogsaa sælger jeg egg, ogsaa plukker jeg bær. — — Og kan De gjette, hvad det hændte

for nogen dage siden? Ja, De tror ikke aarart det var! Da jeg og tuppemor kom ut klokken seks om morgenen, laa hele dørstokken fuld av penger — sølvpenger og kobberpenger. Fuld dørstokken! Ja det var stort, det var stort — —» og lille bitte Matilde Midtveien graat og tørret øinene paa forklæ sit.

Lisbeth og Annie saa paa mor, og hun paa dem — og alle tænkte det samme: vi vil ofte besøke Matilde Midtveien og ha med litt godt til hende.

Men nu syntes mor, det var passe at komme med erendet sit — og saa begyndte hun at snakke om de deilige blomsterne i vinduet.

«Ja kom ind og se! Jeg har saa fine roser —» og Matilde Midtveiens ansigt slog tusen rynker av bare smil.

De kom ind i husets eneste rum — kjøkkenet, spisestuen og soveværelset til Matilde Midtveien og tuppemor. Der var en liten ovn og en liten skorsten, en liten seng, et litet skap, et litet bord og to smaa stoler — hvad mere behøvedes til en saadan liten fornøiet person som Matilde Midtveien?

Og borte i en krok tversover hjørnet ved sengen var slaat en liten pinde — hvad mere behøvedes til tuppemor? Lisbeths og Annies

øine fløi rundt paa vægger og tak — hun bodde jo i en lekestue, Matilde Midtveien!

Men mor saa paa blomsterne, som stod saa de svulmet av friskhet og trivsel, alle fire vinduerne fulde.

«Hvad gjør du for at faa dem til at blomstre saa deilig?» spurte hun.

«Aa, jeg bare prater med dem — er du sulten naa da? sier jeg — ogsaa har jeg navn paa dem — hver eneste en har jeg navn paa.»

Da tok mor træet med de gule roserne frem.

Det hadde 12 roser og likesaamange knopper — deilige gulhvite roser.

«Hvilket navn har dette da?» spurte mor.

«Det er a Lisa det — opkaldt efter søster mi! Er a ikke stor og vakker?»

«Matilde,» svarte mor — «jeg kjender en forfærdelig snil frue, som har geburtsdag imorgen — og jeg vilde saa forfærdelig gjerne gi hende dette deilige rosentræet! Vil du sælge Lisa, Matilde Midtveien?»

«Ja da, ja da! Saa kommer jo Lisa mi i stor stas! Jeg huser nok aassen det var paa geburtsdagen til gamle prosten! Da var det saa fuldt av fine og fornemme folk, at det stod tykt i alle værelserne!

Og støt saa var det mig, som maatte varte op!

«Matilde er saa lita og tynd hu — hu kommer igjennem som en synaal,» sa prosten — ogsaa lo'n saa godt atte! Ja, det er stort, naar nogen har geburtsdag.

«Naar er det *din* geburtsdag da Matilde Midtveien?» spurte Annie.

«Ja — det huser jeg ikke! Men støt mens jeg tjente hos gamleprosten, spiste vi slaattegrøten paa geburtsdagen min — det huser jeg,» sa Mathilde, og øinene lyste i hendes lille rynkede ansigt. — «Men naa har jeg aldrig geburtsdag mer — nei, det var før i tia det!»

«Bare du nu ikke kommer til at savne Lisa altfor meget, Matilde,» sa mor.

«Nei — det er ikke farlig med det! for se her — her har jeg datter hendes.»

Datteren til Lisa var en frisk liten rose-avlægger, som stod med store knopper alt.

Annie og Lisbeth visste ikke, hvor mange penger mor betalte for Lisa, men det maatte vist være forførdelig meget, for Matilde Midtveien blev aldrig færdig med at takke.

«Og jeg, som ikke har en morel at traktere med da!» sa hun tilslut — «aa nei, saa leit! Kan tro, jeg hadde fine moreller!

Men igaar var'n her, han kjøbmand ifra byen og fik dem!

Han bytter med mig, han! Han faar bær — og jeg og tuppemor faar mat — — det er fast takst det, lissom,» smilte hun.

«Ja, det er en go takst, det Matilde,» sa mor — «og nu faar du ha adjø og tusen tak for denne gangen!»

«Adjø og tusen ære og tak og velsignelse!» sa Matilde og tok dem i haanden og neiet — like dypt til Annie og Lisbeth som til mor — men det rareste var, da hun klappet rosentræet i mors arm og sa: «Adjø da, Lisa mi! naa maa du være flink og vokse og trives og ikke gjøre skam av Matilde Midtveien!»

Det var det rareste besøk, Annie og Lisbeth hadde været med paa — — de lo og moret sig kostelig paa hjemveien.

«Men nu sier vi ingenting før imorgen,» sa mor — «saa skal vi se, om fru Meyer kjender rosentræet igjen!»

Men da Lisbeth kom hjem, kunde hun ikke dy sig — *litt* maatte hun fortælle:

«Tænk mamma — fru Grundt og Annie og jeg har været hos en kone, som lever av at sælge egg, endda hun har bare en eneste, eneste høne!»

*

*

*

Den næste dagen kom. Lisa holdt indtog paa Granli og gjorde vældig lykke paa fru Meyers fødselsdag!

Det morsomste var, at hun kjendte hende:

«Det er jo den deilige rosen fra det lille huset paa korsveien!»

«Ja» — sa Annie, og Lisbeth — «det er Lisa til Matilde Midtveien!» Og saa fik de lov til at fortælle.

De spiste eggedosis og kaker og drak brus og fortalte om den bitte lille konen, som ikke visste, hvor gammel hun var, fordi hun ikke hadde hat geburtsdag, siden hun tjente hos gamleprosten.

«Men vet dere hvad!» sa fru Meyer — «da er det virkelig paatide, at hun finder geburtsdagen sin igjen!

Jeg er sikker paa, den er imorgen! Imorgen gaar vi derbort med presenter og litt gotter og feirer Matilde Midtveiens 80-aarige fødselsdag.»

«Aa ja! Aa ja!» jublet selskapet — det skulde bli moro for sig sjøl.

Annie og Lisbeth og Jonas blev betrodd at kjøpe presenterne, og om eftermiddagen gik de til landhandleren, spændt paa at se, hvad for slags flotte ting der muligens kunde skjules i æsker og skuffer.

«Har De noget, som passer til en geburtsdag?» spurte Lisbeth.

«Ja — til hvilken alder?» spurte Franzen, den flotte krøllete handelsbetjenten i landhandleriet.

«Det er til en, som ikke vet, hvor gammel hun er,» kniste kunderne.

«Da maa det vel nærmest være *saadant*,» sa Franzen — han la en del leketøi paa disken og holdt en sprellemann i veiret.

«Ja, *den* passer — den tar vi!» ropte Jonas.

«Vil du la være at gjøre nar av Matilde Midtveien, Jonas,» hvisket Annie — og saa forklarte hun Franzen, at det var til en 80 aar gammel kone, de skulde ha presenter.

Og Franzen lot sig ikke forbløffe — han fortrak ikke en mine, men tok leketøiet bort og la gilde blomstrefe hodetørklær frem isteden.

Han bredte dem ut over hele disken og holdt dem op til sit røde og hvite ansigt — han prøvde dem paa sin brune krøllete haarlug og spurte, om de kunde tænke sig noget penere og nyttigere at faa end et «*saadant*» hodeplag?

«Nei, det klær Dem virkelig udmerket, Franzen,» sa Lisbeth.

«Eller om De ønsker en smuk vase — —»

Franzen var pludselig helt oppe under taket og kom ned igjen med en vase av blaatt glas forsiret med guldblomster og sølvkranser!

«Storartet present!» sa Franzen — «kun 45 øre!»

«Den tror jeg, hun vilde like,» hvisket Annie.

«Eller om De ønsker en smuk kop — —»

Franzen sprat bort i en hylde, og pludselig hadde de valget mellom minst 5 forskjellige slags kopper — noen med roser og noen med navn og en med «Gratulerer» paa i store guldbokstaver.

«Den tar vi — ja den tar vi!» Alle var enige om den geburtsdagskoppen. «Ogsaa tar vi den blaa vasen,» sa Annie — «og tørklæet med de røde roserne.»

«Jo, tusen tak!» sa Franzen.

«Faa en kridtpipe og litt skraatobak ogsaa,» sa Jonas. «Alle gamle kjærringer røker kridtpipe.»

«Har jeg ikke sagt, at du ikke skal gjøre nar av Matilde Midtveien, Jonas — hun er ingen kjærring — hun er, hun er — —»

«Ja, det er hun!» sa Lisbeth. «Du skal bare faa se imorgen, du!»

«End en pakke snus,» foreslog Franzen

forsigtig — «vi sælger en masse snus til gamle kjærr. . . hm. fruier,» rettet han sig rødmende.

Annie sendte ham et knusende øiekast

— —
 Nei tak! Deres Matilde Midtveien trængte hverken tobak eller snus i geburtsdagspresent!

«Faa for 10 øre brøstnøtter*) da — brøstnøtter er vel ingen fornærmelse!» sa Jonas.

* * *

Det var et noksaa fuldtallig selskap, som skulde paa geburtsdagsvisit den næste dagen.

De smaa tigget om at faa se det lille huset med den lille konen og den lille hønen — og Gerda sa, at blev veien lang, saa kunde hun jo bære Else og Majen paa ryggen et stykke hver.

«Ja, vi bør absolut være mange,» sa mor — «saa Matilde Midtveien kan faa følelsen av, at det virkelig er geburtsdag!»

Og dermed drog karavanen avsted.

Mor bar en krukke med fløtegrøt, og fru Meyer en kurv med kake, Annie og Lisbeth presenterne og Jonas brøstnøtterne.

*) **Brøstnøtter**: Et slags gammeldags sukkertøi.

Et stykke fra huset stanset de — og Annie og Lisbeth blev sendt litt iforveien.

De fandt geburtsdagsbarnet paa samme sted — i solskinnets paa dørstokken. De styr- tet derbort.

«Goddag, Matilde Midtveien!» ropte Annie.

«Gratulerer, Matilde Midtveien!» skrek Lisbeth — «idag er det geburtsdagen din!»

«Nei — hvad er det, du sier — er det sandt?»

«Ja da, det er sandt — — se der kom- mer gjesterne!»

Matilde Midtveien saa sig pludselig om- ringet av en hel flok med mennesker, som stod og saa paa hende, og hun til at neie og smile til alle kanter.

«Faar vi lov til at gratulere?» sa Mor og fru Meyer.

«Tak som byr!» sa Matilde Midtveien straalende, og neiet og neiet igjen — først til de voksne og siden til barnene.

«Nei,» tænkte Jonas — «nei, dette greier jeg ikke! Aldrig hadde noget levende menneske neiet til Jonas Pladsen før! Derfor trak han sig litt unda og stod som tilskuer et stykke borte. Og da han saa den lille hvithaarede konen og den lille hvithaarede alvorlige Majen staa og duppe for hverandre, da visste han

ingen anden raad for ikke at brøle av latter end at snu sig bort og pudse næsen sin med kraft og vælde.

«Var det ikke saa, Matilde,» sa mor, da hilsningen var over, «at du pleide at faa slaattegrøt paa geburtsdagen din?»

«Jo — støt, mens jeg tjente hos gamleprosten.»

«Derfor har vi tat med litt idag ogsaa, hvis du ikke forsmaar — —»

Og frem kom grøt og kake, presenter og brøstnøtter.

«Aa, det er stort, det er stort!» sa Matilde. «Og jeg som trodde, jeg hadde glemt geburtsdagen min.»

Det var ikke saa greit for gjesterne at holde sig alvorlige — men hvad gjorde det forresten om de lo litt?

Vertinden selv var jo et eneste smil hun!

Der kunde virkelig ikke tænkes en mere underholdende vertinde end Matilde Midtveien!

De maatte ind i den lille stuen, store som smaa — det blev saa proppende fuldt derinde!

Da rugget Matilde med hodet, foldet sine smaa magre hænder og sa med sit aller-

lykkeligste smil: «tænk, naa er det jo *akkurat* som hos gamleprosten.»

Saa tok hun sine blomstrende planter frem, en efter en — nævnte dem ved navn og snakket til dem. De var opkaldt efter Matildes slegtninge og venner, og næsten alle hadde pikenavn: Det var Hansine og det var Petrine — det var Mina, og det var Trina.

Men den store geraniumen med de purpurfarvede blomsterne, «han» het Teodor — «etter søn til prosten,» sa Matilde stolt.

«Skulde bare se Teodoren min om vintern, da blomstrer'n saa det lyser imot den hvite sneen! Og om kvelden, naar jeg brænder lampe — — Ja, da har du og jeg det hyggelig da, Teodoren min!»

Hvad skulde de mest lattermilde gjester, Lisbeth og Jonas, gjøre?

De tok simpelthen flugten — — fløi ut paa tunet og gjemte sig! De holdt paa at eksplodere over Teodor!

Men ikke længe efter blev allesammen bedt ind igjen og blev traktert med hele tallerkener fulde av sukkersøt melk med blaabær og store træskeer opi.

«Spis naa da, og strø mere sukker paa,» sa Matilde — «for idag er det geburtsdagen min!»

Heldigvis gik mor og fru Meyer utenfor og sat og snakket med geburtsdagsbarnet om blomster og om gamleprosten og om «før i tia».

Derfor kunde Lisbeth og Jonas knise og le saameget de vilde! De lo, fordi melken var saa søt som bare pure sukker og fordi skeene var saa store, at de maatte gape som løver forat klare dem!

Hvorfor skulde netop skeene være store, naar alt andet var saa smaat — —

«Uh, det er fælt,» sa Lisbeth — for skeen hang fast i munden likesom!

Men Else og Majen visste raad — de fisket simpelthen blaabær med fingrene — og Nils var i den syvende himmel! Han smattet og slubret og spiste som den egteste grisunge av troen sin. Nils likte alt, som var søtere end søtt — han strødde gjerne sukker paa honning han!

«Vil du ha *mit* ogsaa, Nilsemand?» spurte Annie — hun kunde ikke smake den melken for sit bare liv.

«Mit ogsaa, Nils!»

«Ja mit ogsaa, da!»

Og dermed begyndte de at øse melk paa til Nilsemand, og de kniste og de lo, saa de stod krokete om bordet, for Nilsemand var

utrolig! Det forsvandt altsammen i den slubrende smattende grisungen!

«Hvad *skulde* vi gjort uten Nilsemand?» sa Annie — «vi *maatte* ha spist!»

De kunde jo ikke fornærme den lille snilde blide Matilde Midtveien, som undte dem saameget sukker paa geburtsdagen sin!

Midt i munterheten forstummet Jonas og pekte mot døren — — alle tidde stille som ved et trylleslag:

Den spettede selskapsdamen stod i dør-aapningen!

Hun skakket paa hodet og blinket og blinket med øinene — — studerte likesom en stund — men trippet saa rolig over dør-stokken — ind i stuen — bort til hjørnet ved sengen — hoppet oppaa sengekanten og derfra oppaa pinden sin.

Hvad brydde *hun* sig om selskap, naar klokken var syv om kvelden?

Hun rugget sig sammen, lukket øinene — — og saa sov hun.

*

*

*

«Var det morsomt hos Matilde Midtveien, da Else?» spurte mor.

«Ja — gid jeg kunde faa saadan en søt

liten høne ved sengen min, jeg ogsaa!»
sa Else.

Men mor og fru Meyer gik med hver sit
dyrebare kræmmerhus i haanden:

De hadde jo faat avlæggere baade av
Hansine og Petrine og «Teodoren min.»

EN TEATERFORESTILLING.

I fem hele uker hadde mor hvilt og
dovnet sig paa Elverhøi. Saa spurte hun
Annie en søndags-kveld: «Nu Annie, synes
du ikke, mor er kommet sig?»

«Jo mor! Du er blit tykkere, og du er
blit større og du er blit brun istedetfor blek!»

«Ja — ogsaa er jeg ikke træt mere! Jeg
føler mig sterk som en bjørn! Derfor maa
jeg nu til byen igjen. Men du og Gerda kan
være heroppe og holde hus for barnene, saa-
længe ferien varer — og paa lørdag kommer
jeg igjen til det deilige Elverhøi.»

Dagen efter reiste fru Grundt — og et
straalende fanetog gik ned igjennem heien:
I spidsen gik Jonas i indianerdragt, fuld av
fjærer og fryndser, med Elverhøis banner, saa
kom Nils med bregnefjærbusk i luen, 6 liter-
spandet paa maven og store vedtrær til
trommestikker — saa kom Else og Majen

med blomster i haaret og hver sit lille lomme-tørklæ paa en pinde — saa kom Lisbeth og Annie i lange hvite natlinneter med strømpebaand om livet, blomster i haaret og store blomsterkoster i haanden. Efter dem kom Gerda med mors haandvæske og andre pakkelikker — og tilsidst kom mor og fru Meyer.

Fanetoget sang: «Ja, vi elsker dette landet» — og Nils trommeslager slog takten.

«Elsker, elsker det og tænker paa vor far og mor,» klang det gjennom heien — — I det samme tænkte Annie paa, hvor rart det var, at hun kunde synge og være med at holde løier nu, som mor skulde reise! Men hun visste, hvad det kom av: Det var fordi mor var blit frisk — og sterk som en bjørn!

Fanetoget stanset, der hvor stien støtte til landeveien — der stod Ole med hest og kariol.

«Adjø da allesammen,» sier mor og omfavner baade fru Meyer og hele fanetoget — indianeren og trommeslageren og blomsterpikerne, de smaa med lomme-tørklæflag og de store i de hvite gevandter med strømpebaand om livet.

«Tak for alt,» sier hun — saa stiger hun tilvogns, og saa kjører hun.

Men det er ikke forbi, tænker Annie —
og vifter tappert med blomsterkosten — hun
kommer jo igjen paa lørdag!

*

*

*

«Skal vi snart ha middag?» spurte Jonas
og satte to sultne indianerøine paa Annie.

«Middag? nu alt? Jeg tror du drømmer,»
sa den nye fruen til Elverhøi.

De var netop kommet hjem efter at ha
fulgt mor — hadde ikke engang faat stasen
av sig!

Annie stod og saa sig om.

Der var saa tomt — aa nei, hvor tomt
der var!

Hun hadde lyst til at styrte ind og graate
en taare i det grønne kammer — —

Men der stod den sultne indianeren og
hele det opløste fanetoget og saa paa hende
— og ventet paa middag!

For nu var det hende, som var mor —.

Da gik det jo ikke an at gi sig over!

Nei, av med blomsterpikedragten og til
at styre huset!

«Dere faar ta det letvindt,» hadde mor
sagt — og stelle saa godt og fornuftig, dere
kan — og hvad dere nødvendig trenger,

kan dere hente hos landhandleren til jeg kommer.»

Jo, mor skulde nok faa se et fornuftig stel! Ikke skulde regningen bli stor — aa langtifra!

Idag var det bestemt, at de skulde ha melkegrøt. Den var Gerda saa flink til at koke — og melk hadde de, og mel hadde de. Det var nok ikke Jonas Pladsens yndlingsret netop, men han fik værsaago — —

Grøten blev kokt efter alle kunstens regler, men jamen svidde de den litt allikevel — —

«Aa fy — hvad er det, det lugter? Svidd! Aa fy, skal vi ha svidd grøt! Har vi ikke noget kjøt?»

«Nei Jonas — vi har grøt og dermed basta,» sa fru Annie og prøvde at gjøre stemmen sin saa myndig som mulig.

«Irsch — hadde mor været hjemme, er jeg sikker paa, vi hadde faat kjøtkake — —»

«Eller pandekake», sa Nils.

«Mor har bestemt grøt, og hun har sagt, at vi skal stelle letvindt og fornuftig.»

«Og svi grøten, ja!»

«Uf Jonas» — Annie svelget en klump i halsen — hvor forfærdelig det var at være husmor — forfærdelig!

For Jonas grep den store brødkniven og

skar sig i fykende sinne et bjerg med smørbrød — og grøten rørte ingen, uten Nilsemand, da han fik et bjerg med sukker paa.

Hvad skulde de gjøre med den mængde grøt, som var tilovers? Det var da synd at slaa den bort — —

«Vi kan steke lapper av den,» sa Gerda — «da kan ingen kjende, at den smaker svidd.»

«Ja søte Gerda mi, det kan vi gjøre,» sa den bekymrede lille frue og blev pludselig lettere om hjertet.

*

*

*

«Gaa ind og se, hvad de lager til middag idag,» sa Jonas til Nils den næste dagen — selv var han for kry til at være kjøkkenskriver.

Nils kom stilfærdig ind og snuste — — jo, der lugtet stekt, og han saa nogen brune smaa klatter i panden.

«De lager kjøtkake,» sa Nils.

Derfor kom Jonas smørblid og forventningsfuld ind til middagen.

Men hvad fik han se — —

Ingen poteter — bare et stort fat fuldt av smaa tørre sorte tingester — — var dette kjøtkake?

«Nei idag har vi lapper og saft og vand!»

sa Annie med værdighet og begyndte at forsyne tallerknerne.

«Tak, jeg spiser ikke brændte klatter av svidd grøt,» sa Jonas Pladsen — han reiste sig fra bordet og gik kneisende som en konge ut av stuen.

Igjen snørte Anni's husmorhjerter sig sammen — det var forfærdelig med slike gutter!

Han satte jo de andre op ogsaa — — ingen skulde ha andet end saft og vand!

«Dere burde skamme dere», sa fru Annie — og spiste pligtskyldigst den mindste av de smaa tørre sorte tingester — — God var den ikke, men kjære for en gangs skyld og med saft og vand til!

Nu kom de naturligvis til at spise bjerge av smørbrød igjen.

Mon hvad mor vil si om dette — — letvint var det nok, men fornuftig — —? Annie saa betænkelig paa fatet med de smaa sorte haarde tingester.

Samtidig gik den sultne skuffede Jonas Pladsen utenfor — opfyldt av de skrækkeligste hevnpplaner!

Han visste nok raad han — —

Var han kanskje dummere kar end Per hos Anders Søribraaten?

Kunde han ikke reise sin vei han ogsaa?

Jo, han skulde reise — og Nils og Else og Majen vilde han ha med sig — saa kunde de gaa der alene med grøten sin!

Bare nu ikke Nils var saa dum, at han likte de sorte tingestene, som Annie kaldte lapper — —

Aldrig saasnart viste Nilsemand sig paa trappen, før Jonas vinket ham til sig og trak ham med bort i skogen.

«Nils», sa han — «synes du, vi skal finde os i dette? hvad har du spist til middag?»

«Saft og vand», sa Nils.

«Ja — jeg spør om du vil finde dig i slikt! hvorfor faar vi aldrig pandekake eller kjøtkake? Igaar fik vi svidd grøt, idag brændte grøtfigurer, imorgen faar vi det, som er tilovers fra idag — — skal vi finde os i slikt stel?»

Jonas holdt Nils fast i blusekraven og rystet ham.

«Nei nu gaar vi, Nils — saadan som Anders Søribraaten og Per gjorde — — skjønner du mig, Nils?»

«Ja», sa Nils skjælvende — «men hvor skal vi gaa hen?»

«Bare litt længer bort i skogen og gjemme os — jeg vet en svær gammel gran, som er tæt som et hus».

«Men skal vi være der i 8 dage da?» spurte Nils og kjæmpet med graaten.

«Nei kan du tænke slikt da, tosken! Vi skal bare være der, til de lover at stille kjøtkake og pandekake, skjønner du vel.»

Saadan talte den nye Per til den lille nye Anders Søribraaten — og mens han snakket og la ut, trak han ham med sig til den store gamle granen, under hvis nederste grener der var det tætteste skjulested.

«Se her Nils, her skal du sitte, mens jeg lurar mig hjem efter mat og melk og faar med mig Else og Majen — og saa skal du bare faa se, hvor hyggelig vi skal ha det! Jeg skal ta med mig et stort kræmmerhus med sukker — og sirupskrukken og mysosten — — aa du verden, Nils — hvor hyggelig, vi skal ha det!»

Dette var fristende utsigter for lille Anders Søribraaten — — bare ikke Jonas blev længe saa!

«Nei da, bare vær snild og hold dig her, til jeg kommer», — dermed snek Jonas sig tilbake til Elverhøi. Der traf han heldigvis like paa Else og Majen og fik dem ubemerket med sig.

Det var ikke vanskelig at faa dem med,

for han sa, han hadde fundet noget rart til dem borti skogen. — —

«Se her, denne lekestuen har jeg fundet — er ikke den hyggelig?» spurte Jonas og førte dem ind i granhytten til Nilsemand.

Saa plukket han ihast nogen gilde blaa-bærkvister til dem — og sa, at hvis de vilde sitte der, til han kom igjen, skulde de faa fem øre hver at kjøpe sukkertøi for.

Ja, det syntes Else og Majen var storartet betaling for at sitte i en morsom liten lekestue og spise blaabær.

Nu var det værste gjort syntes Jonas — der skulde nok ingen finde dem — for den granhytten hadde han selv netop opdaget — den visste ingen om uten han!

Nu var det bare at faa fat i mat — han var saa sulten som en ulv!

For anden gang snek han sig tilbake til Elverhøi og gjemte sig i siljekrattet ved bækken. Der kunde han sitte aldeles skjult og endda baade høre og se, hvad der foregik omkring huset.

Haha — der sprang de alt rundt og lette og ropte: «Else, Majen, Nils — hvor er dere henne?»

«Er det længe, siden du saa dem, Gerda?» spurte Annie.

Nei, det var ikke længe siden — — men Else og Majen pleide aldrig at være stort længer end et stenkast fra huset — — og nu var de hverken at høre eller se! «De maa være fulgt med Jonas», sa Annie — og nu begyndte de at rope Jonas — Jo — o — o — o — nas i alle tonearter — men ingen svarte og ingen kom!

Haha! klukket det i siljekrattet.

«De maa vel være gaat til Granli eller til landhandelen — — vi maa springe hver vor vei og lete», sa Annie.

Og akkurat som Jonas hadde beregnet, stængte de døren, la nøkkelen paa den hemmelige plads under dørhellen og fløi.

Aldrig saasnart var de borte, før Jonas fik nøkkelen frem igjen og i hui og hast stormet ind, rev kjelderlemmen i peisestuegulvet op og jumpet ned i det lille rum, hvor maten stod.

Han fyldte melk paa flasker og mat i kurv, han snuste og sølte og forsynte sig — saa lukket han og laaste, la nøkkelen paa samme sted — og tilskogs bar det!

Saa blev der gjestebud i barhytten med mysost og sirupssmørbrød — men dermed var Jonas ikke færdig. Han skulde endda paa en anden ekspedition!

Der stod et fugleskræmsel borte i en erteaker — en mager fyr med floss. Denne herres dragt vilde han laane.

Derfor spiste han sig mæt i en fyk og en fei — og mens de andre fraadset i sukkerbiter og slikket i sirupskrukken, fløi han til erteakeren og kom tilbake som et levende fugleskræmsel.

Else og Majen stirret paa ham og jublet! Saa rar hadde Jonas aldrig været før.

Hele gutten var forsvundet i en lurvete flosshat, en langarmet sid grøn og fillete bonjour og et par skrækkelige bukser.

«Bare jeg hadde husket at ta med mig en brændt kork eller en kulbit», sa fugleskræmslet — hvordan skulde han vel faa sværtet sig i ansigtet?

«Ta blaabær vel!» sa Nils.

Ja blaabær ja — og skjeg vokste der nok av paa den gamle granen, og sirup kunde han lime det fast med.

Snart stod der under flosshatten et skrækkelig blaarødt ansigt med langt graagrønt skjeg omkring — og saa var Jonas færdig til at prøve lykken!

Men først maatte han holde en tale til Else og Majen: «Else og Majen, dere har vel vet i hodene deres? Dere er vel ikke fetthoder! Husker dere eventyret om Per og Anders

Søribraaten? Husker dere, hvor meget deilig mat, de fik, da de hadde været borte en stund?

Skjønner dere, at dere ikke maa komme springende efter mig til Elverhøi — for nu skal jeg gjøre akkurat som Per — ingen maa skjønne, at det er *mig* — skjønner dere det?

Vær her bare en liten stund — til jeg kommer og henter dere, saa skal dere ikke alene faa fem øre til sukkertøi, men dere skal ogsaa faa pandekake til middag imorgen — skjønner dere det?»

«Ja da — det skjønner vi,» sa Nils avgjørende.

«Vel, saa gaar jeg,» sa fugleskræmselper og labbet avgaarde — for nu hørte han fjerne rop fra Elverhøi.

«Hvem er det, som roper saa da?» spurte Else og Majen.

«Det er vist nogen, som lokker paa kuene sine ensteds,» sa Nilsemand.

* * *

Mens alt dette foregik borte i skogen ved den store gamle granen, var Annie og Gerda paa hver sit sted og spurte efter barnene. Men ingen hadde set dem — hverken paa Granli eller paa landhandelen — derfor løp begge forskrækket hjem igen.

Annie hadde Lisbeth med sig, og alle tre sprang rundt og lette og ropte paany — men de var som sunket i jorden!

Hvor kunde de være henne?

Annie satte sig bent ned til at graate paa trappen — hun var ganske syk av angst!

Hadde bare fru Meyer været hjemme, men hun var netop reist til byen og kom ikke hjem før næste dag!

«Else, Majen, Nils, Jonas!» ropte Lisbeth og Gerda av sine lungers kraft.

«Else, Majen, Nils, Jonas» — hulket Annie — de var borte, og de hadde bare faat saft og vand til middag!

*

*

*

Netop i dette sørgelige øieblik kom der en merkelig figur ut av skogen:

En liten gammel mand i en altfor stor klædning, flosshat paa hodet og en tyk knortekjep i haanden. Han haltet mot huset, og Lisbeth, som først fik øie paa ham, løp bort til Annie.

Annie skulde netop til at løpe avsted igjen: en skrækkelig tanke var slaat ned i hende — tjernet! Skulde Jonas ha tat smaa-barnene med sig den lange vei.

I det samme pekte Lisbeth:

«Se den rare manden!»

De stirret paa ham til han var ganske nær.
Hvad behager? Blaat ansigt! Grønt
skjeg — —

«Det er Jonas!» hylte Lisbeth og begyndte
at hoppe og danse rundt den fillete mands-
lingen.

«Se paa'n Annie — han er saa rar, at
jeg tror, jeg dør a'n» — og Lisbeth kroket
sig av latter.

Annie saa nok, at Jonas lignet en gam-
mel apekat, som var ute og gik i bonjour og
flosshat — men hun hadde ikke tid til at le.

«Jonas,» sa hun — «har du ikke barnene
med dig? Vi har lett efter dem i to timer
— vet du ikke, hvor de er henne?»

Annies stemme lød saa ængstelig, at den
maatte kunne røre en sten.

Men mandslingen rystet bare uforstaaende
paa hodet og sa, at han var en fattig stakkar,
som bad om en matbit.

«Ja snille Jonassen min, jeg vet nok, du
er sulten! Du skal faa saa meget deilig mat, du
kan spise — bare du vil si mig, om du vet
hvor barnene er henne?»

«Kommer saa an paa, om du lover os
kjøtkake og pandekake til middag imorgen,»
sa fattigmanden og truet med knortekjeppe.

«Ja, det lover jeg! Bare si mig, hvor de er henne».

«Du lover at kaste de derre grøtfigurerne?»

Annie slap at svare paa dette delikate spørsmaal, for i det samme ropte Lisbeth:

«Der kommer jo ungerne, jo!»

Frem fra skogen kom Else og Majen haand i haand og bakefter tuslet Nilsemand.

De var blit lei av hele komedien de, da Jonas var gaat — og ruslet hjemover straks efter — men Else og Majen husket, hvad Jonas hadde sagt:

Ingen maatte skjønne, at det var ham — derfor kom de ivrig springende og skrek, idet de pekte paa fattigmanden:

«Du maa endelig ikke tro, at det er Jonas, Annie!»

* * *

Det blev en kveld fuld av latter og moro — og Annie fandt sig rolig i, at Lisbeth og Jonas kaldte hende «mor Søribraaten».

* * *

«Annie, her er brev til dig!» ropte Nils dagen efter — han hadde været hos landhandleren og kjøpt sukkertøi i tre poser for de tre femørene.

Det var nelop saavidt, Annie og Gerda

var færdig med at rydde bort efter den store middagen, som heldigvis fandt naade for Jonas Pladsens gane.

«Brev?» sa Annie — ja virkelig var det brev fra mor alt! Det er vel noget, hun vil minde mig om, tænkte Annie, som nu hadde været husmor i tre dage.

Nysgjerrig aapnet hun brevet.

«Kjære Annie min,» skrev mor — «du kan tro, jeg har oplevd noget glædelig, siden jeg kom hjem. Men jeg sier ikke, hvad det er! Nu er det *min* tur til at overraske! Bare *det* skal du vite, at jeg tar en gjest med mig til Elverhøi paa lørdag. Derfor maa dere ha det likesaa hyggelig og vakkert der som første gang, jeg kom! Rene kjoler maa dere ha paa Else og Majen, og hele bukser maa gutterne ha! Ta søndagsklærne, hvis de har revet sig paany. Og hvad du endelig ikke maa glemme: Gaa til landhandleren og bestil en stor kalvestek og 2 liter fløte!»

Du store kinesiske maskeradeball, hvem var det, som skulde komme? Annie studerte sig baade gul og grøn — Jonas og Lisbeth likesaa, men like nær var de! Saa meget skjønte de dog, at det var en gjest, som rigtig skulde hædres.

Hvad *skal* vi finde paa, som kan gjøre

det rigtig festlig, tænkte Annie. I det samme faldt hendes øie paa indianerdragten til Jonas — hun husket, hvor megen moro de hadde hat isommer med forklædninger og optog og slikt — og som et lyn slog det ned i hende — skal vi spille teater! De hadde snakket om det før, de hadde endog laget et stykke, som het «Røverne» — om de nu gjorde alvor av at spille det?

Annie blev ganske het av iver, for at spille teater, det var nu det morsomste i verden!

«Skal vi Jonas?» spurte Annie med glødende kinder.

«Gjerne for mig,» sa Jonas.

«Skal vi Lisbeth?»

«Ja, skal vi!»

«Da maa vi be om at faa laane laaven til Stubberu,» sa Jonas — «der kan det bli scene og tilskuerplads.»

«Ja, ogsaa her vi alle paa Granli og alle paa Stubberu at komme og se!»

Der laa en stor gammel laavebygning, ikke langt borte. Den tilhørte Lars Stubberu, den samme mand, som eide Elverhøi. Denne laaven var prægtig at spille teater paa — men først maatte de be om lov.

Joda — Jonas traf sønnen paa Stubberu, en voksen gut, som han ofte hadde kjørt høi

med — og han sa, *ja* — de kunde gjerne leke litt indpaa laaven, naar de bare ikke brukte fyrstikker.

Nei, fyrstikker, hvad skulde de med dem? De kunde jo holde forestillingen paa lyse dagen — for eksempel kl. 4 søndag eftermiddag.

Nu begyndte der en travelhet uten like — de hadde jo bare 3 dage at forberede sig paa. Men stykket var saa let, de kunde det næsten fra før — og prøverne gik med liv og lyst mange ganger om dagen. Lisbeth hadde faat lov til at sove hos Annie i det grønne kammer, forat de rigtig kunde nytte tiden, og da fredagen kom, kunde de sine ting til punkt og prikke — dragterne og rollerne var bestemt, det var bare generalprøven igjen.

Stykket var delt i 4 scener, men da det var saa gruelig vanskelig at faa istand et teppe, som kunde gaa op og ned, fandt de paa at tilskuerne ved hver sceneforandring simpelthen kunde gaa utenfor døren og sitte og vente paa laavebroen.

Ellers er alt i den skjønneste orden: Jonas har spændt et stort uldteppe tvers over det inderste av laaven. Bak dette skal skuespillerne klæ sig om og opholde sig, naar de ikke er paa scenen.

Foran teppet har Jonas laget en yndig skog av gran — ener og løvbusker. Disse har han dels plantet i sprækkerne i gulvet, dels støttet op med stener og kvist og trærøtter. Gulvet er belagt med græs og lyng og mose.

Dette er altsaa scenen, og foran den igjen helt bortimot døren er tilskuerpladsen.

1ste scene begynder med, at der gaar en dame og to nydelige barn i skogen og plukker blomster. De synger og leker og sætter sig tilslut ned forat binde kranser av blomsterne. Men saa kommer damen pludselig ihu, at hun har et erende hjem og ber barnene at sitte pent stille og vente paa hende, saa kommer hun snart tilbake — Dere tør vel, sier hun — ja, nikker barnene. Damen nikker til dem igjen og gaar — og barnene sitter alene med blomsterkransene.

Da kommer to fæle svarte røvere, Frans og Mikkell, og faar se dem. De peker paa dem og hvisker sammen og bestemmer at røve dem for at faa løsepenger for dem av deres far, greven av Carrabas, som likesom har sit slot i nærheten.

De to smaa grevebarn graater og skriker, men røverne binder dem for munden og bærer dem bort.

Straks efter kommer damen tilbake. Hun

ser sig forfærdet omkring og roper: «Mary, Rosa — hvor er dere henne?»

Da hun ikke faar svar og ingen finder, vrir hun fortvilet sine hænder og sier: «Hvad har jeg gjort, som lot dem være alene — nu er de borte — hvad skal jeg arme menneske gjøre?»

Damen er barnefrøken hos greven av Carrabas — og scenen slutter med, at hun river sig i haaret og skriker: «Jeg maa finde dem, jeg maa finde dem!»

De to smaa grevebarn er naturligvis Else og Majen, som er blit lovt for 10 øre chokolade hver, hvis de er flinke. De skal ha hvite kjoler, besat med brogede silkepapirsløifer. De to fantene er Jonas og Nils, som skal være sværtet i ansigtet og ha filler baade her og der.

Barnefrøkenen er Lisbeth, som skal ha sid kjole og opsat haar.

I 2den scene ser man de to røvere «i sit hjem». Det er en ring med stener, som skal forestille en hule. De to røvere sitter med en gryte imellem sig og holder maaltid, og paa en sten utenfor sitter Annie, forklædd som taterkone og trøster de to graatende grevebarn.

«Hvem *Eier* disse stakkars ungerne?» spør hun.

«Det er den rike greve av Carrabas,»
svarer Frans og Mikkel.

«Hvorfor stjal dere dem?»

«For at lokke penger av greven.»

Konen ryster paa hodet og spaar dem ilde — greven og hans folk kommer nok til at finde dem og halshugge dem — istedenfor at gi dem penger!

Men de to fæle svarte røverne ler og drikker og sier, at dem skal nok ingen faa tak i.

«Bare vent,» sier de, «til greven lover 1000 daler til den, som kan si ham, hvor ungerne er!»

«Hvad skal vi *da* gjøre?» spør konen.

«Da skal du gaa til slottet og si, at du har fundet dem.» Dermed legger røverne sig rolig til at sove, og snart snorker de omkap.

Men konen gaar og snakker med sig selv og sier: 1000 daler er mange penger — — vi faar se, vi faar se!

Imens reder hun en seng til grevebarnene av klær og filler. Saa gir hun dem en brødskorpe i haanden og sier, at de maa være snilde og legge sig til at sove, saa skal hun gaa og hente mammaen deres. Og de smaa vetskramte grevebarnene graater mamma,

mamma, indtil de tilslut falder isøvn av træthet. Konen dækker dem godt til, tar saa en kridtpipe frem, stopper den og sætter sig til at røke, mens hun mumler og nikker: 1000 daler er mange penger.

3die scene forestiller et værelse paa slottet.

I denne scene maa altsaa Jonas ta skogen bort og kaste den bak teppet. Istedet skal sættes alle peisekrakkene paa Elverhøi, og forat gjøre det rigtig storartet har de tigget malerier av Franzen paa landhandleriet. Det gjør ingenting om der staar Pellerins margarin, Langaards tobak, Lilleborgs sæpe, Bjelands hermetik! Alle forstaar jo, at det er egne malerier i den grevelige sal!

Billederne skal fæstes til uldteppet med sikkerhetsnaaler.

Foran denne maleriske bakgrund sitter greven og grevinden av Carrabas. Det er Jonas og Lisbeth, som nu har klædd sig om. Jonas skal som greven ha sort knebelsbart og fipskjeg og Elses røde dynetræk kastet flot over skuldrene. Lisbeth skal ha sminkede kinder, høit opsat haar og en av sin mors lyse sommerkjoler til slæpkjole.

Greven og Grevinden sitter nedsunkne i sorg. Greven stirrer i gulvet og sukker av

og til — Grevinden hulker ustanselig i sit lommeørklæ.

«At vi endnu ikke har hørt noget!» sier greven endelig og springer op. «Nu har vi lett i 3 dage og 3 nætter, og igaar lovte jeg 5000 daler til den, som kan sætte os paa sporet.»

Idetsamme kommer en tjener, det er Nils, som nu er renvasket og hel og har faat fjær i hatten og belte om livet: «Hr. greve, her er en kone, som ber om at faa tale med eders Naade!»

«La konen komme!» Og ind kommer taterkonen fra skogen. Hun neier dypt og sier, at hun kan læse i sine kort, hvor grevens barn er henne, hvis hun faar lov til at lægge dem op for den naadige greve og grevinde.

«Ja skynd dig, skynd dig!» sier grevinden.

Konen tar sine kort frem, lægger dem i rækker og sier, idet hun stirrer paa grevinden: «tænk nu paa dine barn.»

«Ja!» sier grevinden og stirrer paa kortene.

Saa begynder konen at mumle og mumle og peke — og endelig sier hun: «Jeg ser dem! De er langt herfra»

«Hvor?» skriker greven og grevinden.

«De ligger og sover i en hule. Men veien dit er lang og farlig».

«Aa find dem, find dem — si os veien!»

«Jeg maa finde den alene,» sier konen — «og jeg maa lete i kortene, mens jeg gaar —».

«La mig gaa med dig!» sier greven — «saa skal du faa de 5000 daler, som er lovt — se her!» Og greven rækker hende en tyk bunke med sedler.

«Tak!» sier konen og tar imot pengene. «Men du kan ikke gaa med mig, for da finder jeg dem ikke. Men kom imorgen kveld, naar solen er gaat ned, til den store eken i skogen, der kan du hente dine barn. — Kom alene! la ingen følge eder».

«Ja gaa, gaa, skynd dig, skynd dig!» roper greven og grevinden, og saa er 3dje akt tilende.

Saa kommer sidste scene.

Den foregaar i skogen under den store ek! Det kan nok hænde, at eken blir en granbusk, men hvem tænker paa det? Sidste scene er den peneste og morsomste, synes Annie, for her kommer taterkonen stille gaaende med de stjaalne grevebarn, som nu har været i skogen i 4 dage. Deres klær og

smaa ansigter og hænder er skidne — de har bustet haar og forrevne sløifer.

Taterkonen leier en i hver haand og ser sig ængstelig om til alle kanter. Ved den store eken stanser hun og lytter — saa klapper hun Rosa og Mary, og sier: «Naa, kommer dere snart hjem, stakkars kryp! Sit bare stille her en liten stund, saa kommer mammaen deres!»

«Ja,» sier de vetskræmte grevebarn og sætter sig stille ned under træet. Konen klapper dem endnu engang — saa blir hun borte mellem træerne.

Litt efter høres grevens og grevindens stemme at nærme sig til stedet, hvor barnene sitter.

«Mamma!» roper Rosa og Mary, og i det samme kommer hun — først grevinden, saa greven — og de graater og de ler og falder paa knæ foran Rosa og Mary.

Og saa er det ikke mere.

Dette stykke er det, som skal spilles søndag klokken 4 for mor og fru Meyer og den fremmede gjesten — og for alle som vil komme. Selv har de laget det, fra først til sidst, og nu kan de det allesammen — det er bare som sagt generalprøven igjen.

Den vil de spille paa laaven med

dragterne paa, saa kan de se, at ingenting mangler.

Og ind paa laaven bærer de nu hele teaterstykket — klær, filler, papir, billeder, gryte, vaskevand — alt undtagen peisekrakkene — de maa staa paa Elverhøi til søndag.

Tilslut kommer Annie med et stort sy-skrin fuldt av naaler og sneller og baand, for nu skal hun og Lisbeth ordne dragterne. Sløifer skaf klippes og syes paa grevebarnenes kjoler, filler skal fæstes paa røvernes bluser og bukser, blonder og opheftninger paa grevindens kjole — litt her og litt der — de vet saa godt, hvordan det skal være.

Og mens Jonas og Nils endnu har meget at ordne nede paa scenen, krabber de med alt sit kram op i høiet, saa er de ikke iveien for sceneinstruktøren.

Den store laaven var paa begge sider halv fylt med høi — det var den deiligste systue, nogen kunde tænke sig.

De to grevebarn liker sig ogsaa deroppe — de hopper og de synger, mens deres kjoler blir pyntet til skuespillet.

«Var det ikke godt, at mor tok saa mange naaler med?» sier Annie og roter i skrinet. «Værsaago, vil du ha grov eller fin?» spør hun og rækker et aapent naalebrev bort til

Lisbeth — au, der sprat det ut av haanden paa hende — og væk var naalene! Pyt, vi har fler — Annie finder et nyt naalebrev frem — og de snurper og de klipper og de ler.

«Vi kan godt fæste sløiferne med knappe-naaler ogsaa vel,» sier Lisbeth og forsyner sig av skrinets overflod.

Pludselig roper Annie til Jonas: «Du har vel ikke fyrstikker med?»

«Nei,» sier Jonas.

«Ja, husk endelig at sværte korkene hjemme, for vi *maa* ikke ha fyrstikker — —»

Straks efter høres der stemmer og larm utenfor — det er et høllass, som kommer til laaven — og Lars Stubberu selv kjører tømmerne. Han lar lasset stanse nedenfor laavebroen og kommer selv ind paa laaven til Jonas.

«Saa det er her, dere driver».

«Ja vi har faat lov,» sier Jonas.

«Ja, du har vel ikke fyrstikker!»

«Nei da,» roper de i kor allesammen.

«Hvad er det, dere gjør oppi høiet da?» spør Lars.

«Vi syr!» svarer Annie og Lisbeth.

«Sitter dere og syr i høiet? Har dere naaler i høiet?»

Lars Stubberus stemme er skarp som en rakekniv — den skjærer i Annies samvittighet og faar hende til at skjælve som et aspeløv.

«Jeg spør, om dere sitter med naaler i høiet? Vil dere dræpe dyra mine!»

Lars Stubberu griper syskrinet og med den samme skjærende stemmen spør han: «Hvor mange naaler tror di, det er kommet i høiet? Svar sier jeg!»

«Jeg vet ikke,» svarer Annie med bleke skjælvende læber. Hun tænker med gru paa synaalsbrevet, som sprat fra hende, og paa den mængde knappenaaler, de skjødesløst har sittet med — nu først husker hun, at høiet er maten til kjørne.

«Di har ødelagt høiet for mig — men vær rolig for, at di skal faa betale det! Ta fantestrekene deres og gaa!» roper Lars, og sinnet lyner av hans øine — han er mørkerød i ansigtet, han tramper i gulvet — han sparker Jonas's fine lille skog overende og kaster syskrinet langt, langt ut over laavebroen.

Det er umulig at beskrive, hvad de smaa skuespillere følte!

De staar som lamslaat over denne skrækkelige, skrækkelige manden, som tordner og lyner og ødelægger hele deres stolte skuespil!

«Ta fantestrekene deres og gaa!» skriker

han endda en gang — «men høiet skal mor deres faa betale, saa sandt som jeg staar her!»

Annie tror, det maa være en skrækkelig drøm, som hun snart maa vaakne av — — Hvad er det, de har gjort? hvad er det stakkars mor skal betale? Alt høiet paa den store laaven? Som i søvne tar hun favnen fuld av tøj og skrammel og flygter, fulgt av sine likesaa skrækslagne smaasøskend og Lisbeth og Jonas.

*

*

*

Hjemme paa Elverhøi gaar Gerda og fryder sig over, at hele teatret er kommet ut av huset — saa kan hun i ro og mak gjøre rent og pudse og pynte til fru Grundt og den hemmelighetsfulde gjesten kommer.

Men hvad ser hun, idet hun et øieblik er ute paa trappen? Alle skuespillerne og hele teatret med Annie i spidsen kommer trækkende tilbake — og de ser saa merkelig forstyrrede ut!

Gerda synes tydelig, det ser ut, som Annie graater, og Else og Majen holder hende snufsende i skjørtet.

Ind styrter de med skrammelet sit, bleke og skjælvende allesammen.

Gerda faar høre, hvad der er hændt — og da hun forstaar, at fru Grundt skal betale

alt høiet paa den store laaven, sætter hun sig skrækslagen ned og stirrer med sine aller rundeste bukseknappøine fra den ene til den anden.

Annies sorg var grænseløs — det hjælper ikke, at Lisbeth sier, hun vil gaa hjem og fortælle det! Har ikke fru Meyer hjulpet hende nok? Aa — tænk hvad vil de si allesammen, mor og fru Meyer og den fremmede gjesten — hvad blir der igjen av al hyggen og glæden paa Elverhøi! «Det er forbi», tænker Annie og synes, at hendes hjerte maa briste av sorg — hvor skal mor faa saa skrækkelig mange penger fra!

Imidlertid er det blit aften, og Annie sier til Lisbeth: «Gaa ikke hjem, Lisbeth — vær hos os inat ogsaa! Stæng døren Gerda, jeg er saa ræd, saa ræd!»

Da Annie vaaknet næste morgen efter en liten urolig søvn og husket, hvad der var hændt, hadde hun bedst lyst til at begrave sig i tepperne — lukke øinene og ikke hverken spise eller drikke eller tænke!

Men det var jo idag, den fremmede skulde komme — og mor hadde bedt dem at ha det pent og hyggelig! Hun *maatte* staa op og hjelpe Gerda.

«Men vi heiser ikke flag, og vi binder

ingen kranser», sier Annie «der blir allikevel ikke fest paa Elverhøi mere».

Pludselig sperrer Gerda igjen sine rundeste øine op og spør:

«Har du bestilt kalvestek og fløte?»

«Ja», sier Annie og ser haabløs frem for sig — var det virkelig igaar de sprang til landhandleren saa rent halvgale av glæde og munterhet — — hun synes, det er en evighet siden!

Imens sneglet tiden sig avsted til ut paa eftermiddagen, Lisbeth var netop gaat hjem Jonas og Nils var ute — Annie og Gerda var alene i peisestuen med Else og Majen.

«Der kommer en mand!» sier Majen pludselig og peker.

Annies forskræmte hjerte begynder voldsomt at banke: nede fra stien ser hun en mand, som nærmer sig huset.

Nu kommer det! tænker Annie — hvem anden kan det være end en politimand, som alt er ute for at kræve penger for høiet!

«Gerda!» roper hun, «stæng døren — eller si, at ingen er hjemme — jeg tør ikke snakke med ham!» og Annie rømmer skjælvende ind i det grønne kammer.

Aandeløs lytter hun til, hvad der blir sagt ved døren:

«Er det ikke her, fru Grundt bor?» spør manden.

«Jo», sier Gerda, «men hun er bortreist, og hun kommer ikke igjen, før om 14 dage, og frøken Annie er heller ikke hjemme — —» Gerda løi, saa det lyste om hende!

Aa hvor forførdelig det er! tænkte Annie og holdt paa sit bankende hjerte — — mon han vil gaa igjen?

Nei, han gaar ikke! «Tak, jeg kan vente jeg», sier han høflig.

Aa, hvor skrækkelig! Er det mor, han vil vente paa i 14 dage — eller er det Annie? Har han alt forstaat, at de har løiet!

«Hysch! rør dere ikke», sier Annie til Else og Majen — selv titter hun bak gardinet i peisestuen.

«Han gaar rundt og spaserer», sier Gerda.

Ja, der stanser han med ryggen til huset like ved vinduet.

Annie holder pusten bak gardinet.

Der gaar han imøte med Jonas og Nils, som kommer fra skogen — han snakker med dem — han klapper Nils paa hodet! I det samme snur han sig — — Hvad er *det*?

Annie ser et kjendt, elsket, smilende ansigt.

«Far!» roper hun. Nei ikke far, men en som ligner — —

«Onkel Hans, onkel Hans!» skriker hun like ut av sit lille forpinte hjerte — — saa river hun døren op og stormer ut: «onkel Hans, aa onkel Hans!»

*

*

*

Det var som et under syntes Annie — for det blev ikke det mindste vanskelig eller tungt og sørgelig at fortælle mor om det, som var hændt!

Mor kom like efter onkel Hans — de hadde kjørt med skyss fra byen, de to — men paa stien, som førte til Elverhøi, gik onkel Hans nogen skridt iforveien for at overraskelsen skulde bli desto større.

«Men hvad tænkte du onkel Hans, da Gerda sa, at mor ikke kom, før om 14 dage?»

«Jeg tænkte, at hun umulig kunde bruke saa lang tid at komme op heien», sa onkel Hans leende.

De sitter i stuen, og nu gaar mundene som pepperkverner! Der fortælles om skuespillet, som blev avbrutt paa en saa skrækelig maate — og det, som har tynget paa Annies sind et helt døgn, det smelter bort som dug for solen! Det kommer av, at mens de fortæller, sitter onkel Hans og ler — ler

og ler — en rungende smittende latter — tilslutt ler de med allesammen!

«Det var jo trist, at vi ikke fik se det teaterstykket», sier onkel Hans — «men jeg haaber, det kan bli en anden gang. Og forresten — hvem vet! Jo, nu har jeg det: Annie skal allikevel holde forestilling ikveld! Og da spaar jeg der skal bli bruk for fyrstikker!» dermed slaar onkel Hans igjen latterdøren op.

«Hvad mener du, onkel Hans?»

«Jeg mener, at dette er moro for en halvskilling — kom nu og vis mig veien til Lars Stubberu!» Han vinker paa Annie og Jonas, som begge to ser ut som levende spørsmaalstegn. Men Annie kjender ikke jorden under sig, der hun gaar! Hun synes, onkel Hans maa være sendt av himmelen for at hjelpe dem!

De komer til Stubberu, og her blir Annie og Jonas tilbake utenfor, mens onkel Hans gaar ind og spør efter husband.

«Goddag, hr. Stubberu, De skulde vel ikke ha noget ekstra godt høi at sælge mig vel?»

«Høi», sier Lars og ser nysgjerrig paa den mørke solbrændte fremmede manden — «nei, høi sælger jeg ikke uten om vinteren».

«Og jeg, som absolut skulde hat nogen lass høi ikveld da!»

«Ikveld? sier Lars mistroisk — hvad var

dette for en fyr, som kom og vilde kjøpe høi en lørdagskveld midt paa sommeren?

«Har De ikke noget høi, som De tilfældigvis gjerne vil være kvit da? for eksempel noget med synaaler og knappenaaler i?»

Nu lyser det skøieragtig i øinene paa onkel Hans.

Aa jasaa — han er ute paa moro den mørke brunstekte fremmedkaren! Men Lars faar snart høre, at det er alvor, det han sier!

«Hvormeget skal det høiet koste?» spør han. «Jeg vil ha det ikveld, for vi skal holde en liten forestilling med det.»

Imidlertid er Annie og Jonas kommet til, for de kan ikke styre sin nysgjerrighet længer.

«Er det, det høiet du mener, og er det saa, at du vil kjøpe det», sier Lars, som nu begynder at forstaa — «saa er det bedst, vi gaar bort paa laaven og ser paa det».

De gaar til laaven, hvor der endnu sees friske spor og levninger efter den avbrutte forestilling — og Jonas's beundring for onkel Hans stiger til en svimlende høide, da han uten prut tar en 100 kroneseddel av lommeboken og spør: «Og hvormeget skal det saa koste at faa kjørt høiet bort paa den marken der?»

«Det trur jeg mest, vi faar gjøre for ingenting det», sier Lars.

«Ingenting skal gjøres for ingenting en lørdagskveld», svarer onkel Hans — «og vi skal nok bli forlikte om prisen, naar bare høiet er kommet ut!»

Og ut kom det. Lars og sønnen hans og folkene hans drev paa, saa fort de kunde — og læsset og kjørte — til laaven, hvor Annie og Lisbeth hadde sittet og snurpet, var tomt.

Ut paa den store pløiede marken kjørte de det — der laa det som en kjæmpemæssig kjæmpehøisaate.

Imens var det begyndt saa smaat at skimre — det var en stille deilig august aften.

Onkel Hans og Jonas gik som lilleputter omkring kjæmpehøisaaten og ventet paa tilskuerne. Præcis klokken 9 skulde forestillingen begynde.

Folkene paa Stubberu var der alt — og se der! der kom Annie med Granlifolket og Elverhøifolket. Hun har været borte og hentet dem. Ingen vet rigtig, hvad der skal ske — st deirrer nysgjerrig paa onkel Hans og kjæmpehøisaaten.

«Har du nu faat alle med dig, Annie?» spør onkel Hans.

«Ja,» sier Annie glædesstraalende med Lisbeth ved haanden.

«Se der har vi altsaa grevinden», sier onkel Hans. «Og her er grevebarnene, og her er røverne!» Han stiller dem op i en række allesammen.

«Tak skal dere ha for den kjække forestillingen, dere hadde tænkt at holde til ære for mig! Det var leit, at den blev indstillet, for nu faar vi bare et tablaa isteden».

Saa hvisker han med Annie og stikker en liten gjenstand i haanden paa hende — saa ser han paa klokken sin og sier: «Vær-
saagod Annie, klokken er 9!»

I det samme stryker Annie en fyrstikke av og sætter den lille flamme til kjæmpehøisaaten:

I et nu var det knusktørre sammenhopede høiet forvandlet til et knitrende flammende gnistrende baal, som stod høit mot den klare augusthimmel. Stumme og stille stod tilskuerne omkring belyste av ildens røde skjær — det var et storartet tablaa!

«Nu tænker jeg, vi kan si, at den sorgen er slukt», sa onkel Hans til mor og fru Meyer, da baalet paa faa minutter hadde gjort kjæmpehøisaaten til en askehaug.

«Ja du er lykkelig, du onkel Hans, som

kan forvandle en stor sorg til et tablaa»,
sa mor.

«Jeg syns, det var tarø, jeg — —» sa
Nilsemand dypsindig.

EN JULETRÆFEST.

Paa kvisten hos Jonas Pladsen var det
pludselig blit forførdelig livlig: snak og ra-
balder og latter hver eneste kveld — for nu
hadde onkel Hans tat logi der.

Selv efterat mor var reist til byen igjen,
saa der var god plads nedenunder, vilde han
absolut sove deroppe under mønet hos Jonas.

«Hvis jeg skulde vaakne i himmelseng
med rosete tõi omkring, kom jeg til at tro,
det ikke var mig», sa onkel Hans. «Men
denne hytten, Annie — den liker jeg!»

«Ja, Elverhøi kommer jeg aldrig til at
glemme», sier Annie.

«Hvorfor sier du det saa trist? Er det,
fordi du snart skal reise?»

«Nei det er fordi, jeg aldrig faar se den
mere!»

«Faar du aldrig se den mere?»

«Nei, vet du ikke, at Elverhøi skal sælges

— og at taket skal rives — tænk onkel Hans, at nogen vil rive ned dette pene taket!»

«Nu har jeg aldrig hørt paa maken,» sier onkel Hans — «hvem har du hørt det av?»

Det har Stubberu sagt. Han tænker paa at sælge hytten til en, som skal flikke paa den og bruke den til sportsstue baade sommer og vinter. Derfor faar jeg aldrig se den mere».

«Nei, skulde du ha hørt slikt da!» sier onkel Hans.

Mere blev der ikke sagt om den tingen. Men nu visste onkel Hans, hvad Annie holdt paa med hver dag paa stenen under rosenbusken: Hun sat der og tegnet det lille hus, som hun snart skulde forlate, og som hun aldrig skulde se mere!

Om kvelden spurte onkel Hans: «Faar jeg lov til at se den tegningen din, da Annie!»

«Det skal være Elverhøi,» sa Annie og holdt tegneboken frem.

«Ja sandelig er det Elverhøi, lys levendes — du er jo malerinde jo, vesle Annie!» Onkel Hans holdt tegneboken ut fra sig og saa længe paa tegningen — saa sa han: «Det er vakkert! Ja sandelig er det vakkert — — Skal vi gaa bort og kjøpe den hytten, Annie?»

*

*

*

Brev til fru Grundt, skrevet samme aften:

Kjære mor!

Jeg kan ikke vente, til du kommer, jeg *maa* skrive til dig! Men ikke om du studerte i nætter og dage kan du gjette, hvad jeg skal fortælle.

Vet du hvad onkel Hans har gjort? Vet du, hvad han har kjøpt til mig?

Han har kjøpt Elverhøi, mor! Det er virkelig sandt, men jeg kan ikke tro det.

Din lykkelige Annie.

Ja, sandt var det — virkelig sandt! Hvordan skulde hun vel faa sove ikveld?

Hun drev rundt og rundt, arm i arm med onkel Hans. Hun klappet sit lille hus — hun kysset det — hun snakket til det som Matilde Midtveien til blomsterne sine:

«Snille lille Elverhøi — nu er du mit — mit og mors! Nu skal vi komme og være hos dig hver eneste sommer saalænge, saalænge vi lever — —»

«Er træerne omkring ogsaa mine, onkel Hans?»

«Ja hvert evige et — —»

«Hvert evige et! Dette ogsaa?»

Annie stod nu ved en rankvoksen deilig gran, som stod for sig selv paa en liten slette et stykke fra huset.

«Se paa den, onkel Hans! Har du set saa nydelig gran før?»

Vet du, hvad jeg ønsket mig første gang, jeg saa den?»

«Nei — hvad ønsket du?»

«At jeg kunde pynte den som juletræ, der den staar og danse om den med alle, alle de, jeg er glad i! Ikke sandt — det maatte bli juletræfest, det!»

«Juletræ? sier du — juletræ har jeg rigtig ikke set, siden jeg var liten gut! Jeg har næsten glemt, hvordan det ser ut — —»

«Neimen, hvad sier du, onkel Hans! Ja saa bare kom til os om juleaften, saa skal du faa se det.»

«Det er saa længe til juleaften, Annie! Kan vi ikke pynte dette først da — det var jo det, du ønsket dig!»

Spøkte han?

Nei, han var aldeles, aldeles alvorlig! Men Annie maatte le, hun.

«Er du kinesisk, onkel Hans? Vil du pynte denne store levende granen til juletræ?»

«Det var jo det, du ønsket — —»

«Ja jeg ønsket det, ja! Jeg tænkte mig det altsaa som et eventyr — —»

«Jeg liker saadanne eventyr jeg, Annie! Vi pynter denne granen din til juletræ og danser om den!

Det er ikke det mindste formeget at ha to juleaftener — en om sommeren og en om vinteren — for en som ikke har været hjemme paa saa længe.»

Annie saa igjen paa onkel Hans:

Han mente — han mente det vist altsammen!

«Onkel Hans,» sa hun — «jeg kan skjønne, du har glemt, hvordan et juletræ ser ut!»

«Fortæl mig det da, Annie!»

«Ja, først og fremst skal der jo en mængde med brændende lys — — der maatte jo bli skogbrand!»

«Kunde vi ikke ha en mængde med bitte smaa lygter isteden?»

«Jo-o-o!»

«Hvad mere skal der til?»

«En stjerne i toppen og glitter over hele træet — —»

«Og epler og nøtter og kaker — nu be-gynder jeg at huske det,» sa onkel Hans.

«Maa jeg spørre, om ikke alt dette er at faa kjøpt nede i byen? Det viktigste har vi

jo — et vakkert træ, som staa saa støt som et fjeld og saa rank som et lys!

Paa søndag skal det staa pyntet — da holder vi avskedsfest paa Elverhøi og danser omkring det.»

Annie stod stum — saa grep hun fat i onkel Hans:

«Jeg maa kjende, at jeg har dig, ellers tror jeg, jeg drømmer det, altsammen!»

*

*

*

Der fløi et rygte fra hus til hus — fra gaard til gaard. Det fortalte, at der var kommet en svare kar til bygden!

Han var nok fra Amerika, og saa rik var han, at han vist ikke visste, hvad han skulde gjøre av pengene sine.

Han kjøpte hele laaver fulde av høi, bare for at brænde det for moro skyld!

Han kjøpte store gaarder, som andre kjøpte en pølsesnab — og nu skulde han til at pynte selve granskogen ut med stjerner og guld og sølv!

Sandt var det — for Franzen paa butikken kunde fortælle det, han!

Han hadde netop forskrevet og tat imot

to digre kasser med guldstas og lygter fra byen.

Og han Ole, som tjente paa Granli — han kunde ogsaa fortælle!

Han skulde hjælpe rikingen at sætte stiger op til træerne og hænge stjerner og stas i toppene.

Det maatte vel venteligvis være brylluppet sit, han skulde feire!

Saadan bredte snakket sig fra landhandleriet til de fjerneste kroer av bygden, rygten vokste og vokste, og folk blev saa nysgjerrige, at de tilslut ikke tænkte paa andet:

«Bare vi kunde faa se'n, bare vi kunde faa se'n!»

*

*

*

Men inde i skogen ved et litet torvtækket hus, stod der i slutten av uken en deilig gran, som ikke kunde skjønne, hvad der skulde ske med den.

Der blev sat to stiger op til dens top, og paa dem gik to mand op og ned med skinnende lygter og glitter og stas — en gut kløv omkring og fæstet tusen smaa flag fast paa grenene, mens en beundrende liten flok stod nedenunder.

«Nu Annie — synes du, det begynder at bli, saadan som du hadde tænkt dig i eventyret?» spurte onkel Hans.

Aldrig hadde Annie set et deiligere syn end dette onkel Hans's stolte juletræ midt i den grønne skog under himmelens blaa — med solen glitrende i guldstjernerne!

«Det er altfor deilig, onkel Hans — hele verden skulde se det!

Vi skulde mindst være hundrede barn til at danse om det!»

Hundrede barn — tænkte onkel Hans for sig selv — hvor *skulde* han faa dem fra?

«Vi blir barn allesammen imorgen vet du,» trøstet han — «men litt musik skulde vi ha — —»

«Ja, *det* er ingen sak,» mente Jonas — «Ole kan jo spille trækspil!»

«Er det sandt, Ole?»

«Aa jau!» svarte Ole fra Granli — og lo med fjeldsterke skinnende tænder.

Ja, saa var det bare *en* ting tilbake at ønske: at det straalende veir maatte holde sig til festen imorgen!

«Kjære Gud,» tænkte Annie — «du, som har git os onkel Hans og alverdens herlighet — la det endelig ikke bli regnveir imorgen!»

Men onkel Hans maatte ha nogen at raadføre sig med — og han tok den første, den bedste:

Han tok Ole tilside.

«Hvordan skal jeg faa hundrede barn, Ole?» spurte han.

Hundrede barn? Ole saa skrækkelig dum ut.

«Ja — Annie synes, der maa mindst hundrede barn til at danse om træet imorgen!»

Og Ole var ikke saa dum allikevel, han:

«Da lyt du snakke med presten eller skulemesteren,» sa Ole.

Onkel Hans fik vite veien og skyndte sig avsted til presten — det var i sidste liten, men han vilde da prøve.

Heldigvis traf han presten paa kontoret.

«Goddag, hr. pastor — er det mulig at faa laane hundrede barn til en juletræfest imorgen?»

«Juletræfest?» sa presten. «Juletræfest i august? hvad mener De?»

I en fart forklarte onkel Hans, hvordan det forholdt sig med det levende fuldt færdige juletræet, han hadde staaende borte i skogen. Det var saa stort, at han gjerne vilde ha hundrede av bygdens barn til at høste det.

«Tusen tak!» sa presten — «vi skal faa

skolemesteren til at tromme dem sammen — jeg skal øieblikkelig sende bud efter ham.

Inden onkel Hans gik bort, kjendte presten hele hans levnetsløp — men til gjengjæld hadde han sine hundrede barn i lommen! Det vil si, han hadde faat løfte paa, at de skulde komme.

Onkel Hans gik og smilte uavladelig for sig selv paa hjemveien — mon ikke dette ogsaa blev et litet eventyr?

Men pludselig stoppet han sin gang og sluttet at smile — — han hadde jo ikke vin og konfekt og epler til *saa* mange!

Kasserne fra byen var nok store, men — — hundrede barn!

Og nu var det lørdags kveld!

Han stod en stund betænkelig.

Saa skyndte han sig hjem og skrev en seddel, som han forseglet, og sendte den med Jonas til Franzen paa landhandelen.

Paa seddelen stod: Send *alt*, hvad dere eier av brus og slikkeri til Elverhøi ikveld.

«Javel» — smilte Franzen hemmelighetsfuld.

Imidlertid var mor ankommet fra byen og blev trukket rundt av en surrende jublende skare: «Tænk hele, hele huset er vort! Og

imorgen er det fest — — se!» sa skaren og stanset op ved eventyrtræet.

Og mor — —

Hvad kunde hun andet gjøre end at glæde sig med de glade og trykke onkel Hans's hænder!

Saa blev det kveld — den surrende skare sovnet — det blev stille omkring det lykkelige lille hus. Bare onkel Hans gik der og ventet.

Endelig kom to mand pustende. De trak halve landhandleriet paa en kjærre og gjorde holdt et stykke fra huset.

«Vi kommer sent, hr. Grundt — men vi kommer!» sa Frantzen og gjorde sit eleganteste buk.

Inden kjærren var tømt, var baade Franzen og hans hjælper budne til fest — — «en liten juletræfest bare», sa onkel Hans.

*

*

*

Den store dags morgen oprandt — en søndagsmorgen med sol og høi tindrende luft — ikke en sky var at se, som kunde komme iveien for eftermiddagens fest.

Det var prækensøndag — og da pleide de at gaa i kirke. Annie gik med straalende øine og varmt bankende hjerte mellem mor

og onkel Hans, mens landskirkens klokke ringte til gudstjeneste.

Op kirkebakken kom de — men hvad betydde dette?

Folk vek jo avveien for dem — og stillet sig i rækker paa begge sider!

«Der er'n!» hviskedes der.

Nu fik de da se den store mand, som hadde magt til at gjøre saa meget merkelig!

Hjertelag hadde han ogsaa — — idag hadde han jo bedt alle bygdens barn til bryllupsfesten sin!

Og konerne og jenterne duppet sig til jorden, og mændene rev hatten av og stod med den i haanden.

«Det er svært, hvor høflige folk er her da!» sa onkel Hans.

Inde i kirken var det ogsaa saa forunderlig høitidelig!

Hvad var det ikke for en deilig salme den første de skulde synge: Lover den herre, den mægtige konge med ære — klang det gjennom rummet fra de mange gamle og de mange unge stemmer — — Like ind i Annies hjerte klang den!

Den blev jo sunget for *hende* den salmen:

Lover den Herre, som alting saa herlig

regjerer — han som dig løfter som ørnen
paa vinger og bærer — lader dig faa mer
end du kunde forstaa — mere end hjertet
begjærer!

Klokken var blit fire.

Paa Elverhøi var alle festlig pyntet —
lysklædde og straalende.

Else og Majen lignet to sneballe — sa
onkel Hans — i sine hvite stivede kjoler —
derfor gjorde han jagt paa dem og vilde
hænge dem i guldtraad paa juletræet!

Ja idag var onkel Hans aldeles elleveld
av løier — han gik rent iveien for Annie og
mor, som drev paa med at pynte baade inde
og ute.

Men nu var de færdige.

Der var laget istand et langt bord, fuldt
av deilige saker ute under trærne. Det skinte
i den hvite duk og de brogede høstbuketter
— men mest skinte det av juletræet!

«Dere blir jo aldrig færdige jo!» jønet
onkel Hans — «hvorfør rydder du ikke bort
de kasserne derborte, da Annie?»

I lyngen et stykke fra huset var der
pludselig kommet et helt lager av kasser og

bokser — bare skrammel og tomkasser, sa onkel Hans — og saken var, at Annie flere ganger hadde spurt, hvorfor de ikke kunde flyttes?

«Jo da» — fik hun til svar, men hver gang hun nærmet sig for at rydde dem bort, skrek onkel Hans, at det skulde *han* gjøre — og saa begyndte han at hoppe og danse og gaa iveien overalt — — de var visselig ikke tomme, de kasserne! Men hvad ialverden indeholdt de? Det var jo en hel butik!

«Hvad tror du, det er mor?» spurte Annie.

«Jeg indbilder mig, det er fyrverkerisaker», sa mor.

Ja, *det* var det! Derfor gik Jonas der saadan halvveis sprækkefærdig — *han* visste det — han lo og gottet sig sammen med onkel Hans! Det maatte ogsaa bli et kolossalt fyrværkeri!

Men nu skulde hun trumfe dem:

«Likesom jeg ikke vet, hvorfor dere er saa rædde for de kasserne borte i lyngen — Det er fordi, der er krudt i dem!»

«Hahaha,» brølte de to sammensvorne.
«Annie tror, vi skal sprænge Elverhøi i luften! Nei mor, du gjetter det ikke, om du stod paa hodet i 14 dage!»

Med denne besked maatte Annie nøie sig — for nu begyndte gjeesterne at komme:

Der kom dansende en himmelblaa sommerfugl! Det var Lisbeth Meyer med flagrende livbaand og flagrende haar.

Fru Meyer kom i lyserød silke — Meyer i snipkjole og flosshat.

Saa kom der en klump i hjemmevævet vadmél og blaaverken: det var Granlimanden og Granlikonen og Granlibarnene.

Efter dem kom Stubberufolket i sorte stive kisteklær — men pludselig viste sig den flotteste kavaler!

Annie stirret overrasket: Franzen paa landhandelen kom bukkende med sin krøllete pandelug — lysegraa dress, lyserødt slips, lyserødt ansigt!

Og der kom en, som ingen hadde bedt — presten!

Presten, som de bare kjendte fra prækestolen i den sorte samarien, kom smilende og hilsende som et almindelig menneske i almindelige klær og spurte, om det var tillatt at titte litt paa festen?

Kjære, hvad var dette?

Alle blev ønsket velkommen med vin og med kake — alle stirret paa eventyrtræet og sa skaal!

«Nu mangler vi vist bare Ole med musikken,» sa onkel Hans.

Hysch — der kommer'n vist!

Alle syntes, de hørte musik — — javist hørte de noget!

Men det var jo sang! Sang av mange stemmer, som kom nærmere og nærmere — —

«Hysch!» sa Annie og sprang frem.

Sangen tonet nu høi og klar! Den kom fra et syngende tog, som stille kom op gjennem heien — et langt tog av barn — smaa barn og store barn — gutter og piker i sin bedste stas. Hvitluggede, blaaøiede, forventningsfulde toget de frem foran huset, ført av skolemesteren. Annie stod som fortryllet!

«Gud sign vor konge god,» sang de — og det klang saa vakkert, saa vakkert — alle stod betagne og hørte paa, mens skolemesteren svinget sin taktstok.

Men onkel Hans speidet efter Annie.

Han saa hendes forundrede lykkesraalende ansigt og læste takken i hendes blik — — han skjønnte, at nu var eventyret fuldstændig!

Det blev en fest, som ingen glemte: En juleaften med trækspil og springdans — en juleaften, hvor græsset var gulv, skogen var væg og himmelen var tak.

Nu skjønte granen, hvorfor den blev pyntet: Den blev jo midtpunktet i den store, store ringen, som danset rundt til trækspillet toner — syngende og leende.

Ret som det var drysset der nøtter, rosiner, fiken og mandler ned over ringen — saa danset der med rødkindede epler, saa regnet det med alle landhandelens søtteste delikatesser!

Kilden, som onkel Hans og Jonas øste av, blev aldrig tom — det var et makeløst krudt i de kasserne.

Og det knaldet med korker og klirret med glas.

«Dette kan man kalde fest,» sa presten og slog onkel Hans paa skulderen.

«Det er som et hofball,» sa Franzen — han danset mazurka med fru Meyer og var bedaaret av den lyserøde silkekjolen.

«Det er reint som et *maleri*,» sa Granli-
manden til mor.

Det er som en drøm! tænkte barnene, naar Jonas Pladsens usynlige haand lot gotterne drysse ned over dem.

«Er det ikke som et eventyr?» hvisket Annie til Lisbeth.

Og da skumringen kom, tændtes de

mange smaa brogede lygter mellem granens grene — eventyret blev vakrere og vakrere!

Saa vakkert blev det, at Annie hvisket til mor:

«Kan vi ikke synge den salmen, vi sang i kirken?»

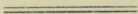
«Jo» — sa mor — «det vil vi!»

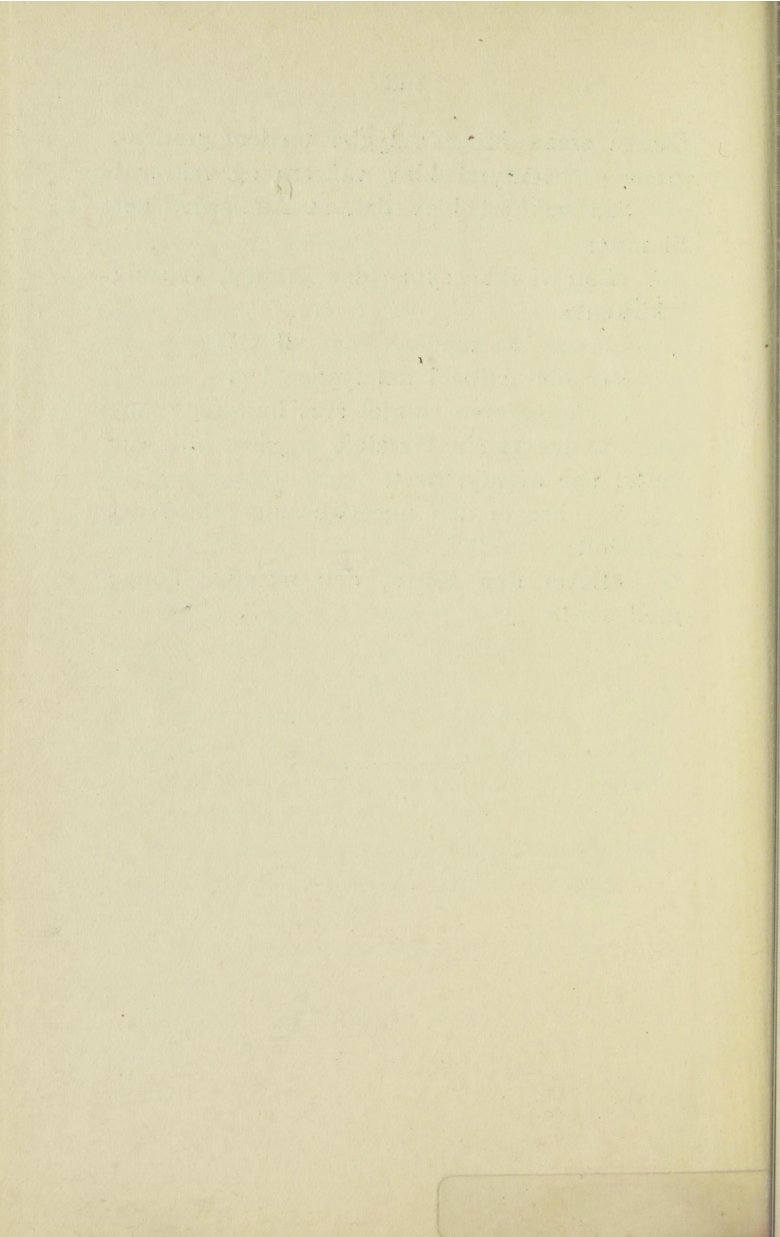
Der blev stille i det lystige lag.

Skolemesteren samlet sine hundrede sangere og hævet sin taktstok — alles blik var fæstet paa eventyrtræet.

Saa bruste den mægtige salme mot det høie loft:

«Lover den Herre, den mægtige konge med ære!»

Udmerkede bøger for ungdommen.

- Hans Aanrud: Sidsel Sidsærk og andre kjærring-emner.** Tiende tusinde. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.50, indb. kr. 3.00.
- Louisa M. Alcott: Smaafødkner.** Fortælling. Oversat av Elise Horn. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.40, indb. kr. 3.00.
- **Smaafødknerne gifter sig.** Paa norsk ved Elise Horn. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.40, indb. kr. 3.00.
 - **Hjemmet paa Plumfield.** Paa norsk ved Elise Horn. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.40, indb. kr. 3.00.
- P. Chr. Asbjørnsen og Jørgen Moe: Barneeventyr.** Revideret og utgitt av Moltke Moe. Illustreret av Th. Kittelsen. Pris kr. 1.35, kart. kr. 1.75.
- **Nye Barneeventyr.** Revideret og utgitt av Moltke Moe. Illustreret av Th. Kittelsen. Pris kr. 1.35, kart. kr. 1.75.
- Lagertha Broch: Moro for barn.** Med mange billeder. 4de tusen. Pris kr. 1.25, kart. kr. 1.65.
- Colombine: Tæppet gaar op.** Barnekomedier. Pris kr. 0.90, indb. kr. 1.25.
- Signe Greve Dal: Historier fra Virkeligheten.** Fortalte for større smaa-piker. Pris kr. 1.60, kart. kr. 2.00.
- Anna Grane: Næsten voksen.** 3die oplag. Pris kart. kr. 2.00.
- Edgar Jepson: Lady Noggs eller Hertuginde.** Oversat af Anna Lassen. Pris kr. 2.20, kart. kr. 2.70.
- Amanda Kerfstedt: Glædens blomst.** Fortælling for børn. Autoriseret oversættelse ved Ragna Aubert. Pris kart. kr. 2.25.
- **Paa egne ben.** Fortælling for børn. Autoriseret oversættelse ved Ragna Aubert. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.50.
 - **Tip.** Fortælling for børn. Autoriseret oversættelse ved Ragna Aubert. Pris kr. 1.35, kart. kr. 1.75.
- Helene Lassen: Storebisk og Lillebisk og andre fortællinger om barn og dyr.** 2det oplag. Pris kr. 1.50, kart. kr. 1.90.
- Antonie Løchen: Smaahistorier om dyr.** Pris kr. 1.40, kart. kr. 1.80.
- Carla Meyer: Dukkernes kjølesømbog.** 2det oplag. Pris kr. 0.30.
- Marie Michelet: Hos mormor.** En barnefortælling. 3die oplag. Pris kr. 0.90, kart. kr. 1.30.
- **Puk.** En fortælling om en liten gut. 4de oplag. Pris kr. 0.80, kart. kr. 1.20.
 - **I Svalehuset.** En skolehistorie for unge piger. 2det oplag. Pris kr. 2.50, kart. kr. 3.00, indb. kr. 3.50.
 - **Usynlige magter.** Fortælling. 2det oplag. Pris kr. 1.80, kart. kr. 2.20.
- Moster: Smaapikernes kokebok.** Pris kr. 0.50, kart. kr. 0.75.
- Hilda Olsen: Lege og sange for børn.** Med melodier. Pris indb. kr. 1.00.
- Tony O'Swald: Løkmringen.** Fortællinger for smaa barn. Oversat fra tysk av Helene Lassen. Pris kr. 1.50, kart. kr. 1.90.
- Barbra Ring: Babbens dagbog.** 2det oplag. Pris kr. 1.40, kart. kr. 2.00.
- **Tertit.** 3die oplag. Pris kr. 1.30, kart. kr. 1.70.
 - **Lillefru Tertit.** 3die oplag. Pris kr. 1.30, kart. kr. 1.70.
 - **Vildbasser.** 3die oplag. Pris kr. 1.20, kart. kr. 1.60.
 - **Fjeldmus paa utenlandsreise.** 3die oplag. Pris kr. 1.00, kart. kr. 1.40.
 - **Anne-Karin og Corvin.** 4de oplag. Pris kr. 1.50, kart. kr. 1.90, indb. kr. 2.25.
 - **To år efter.** 4de oplag. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.40, indb. kr. 3.00.
 - **Tvillingerne og andre barn.** 3die oplag. Pris kr. 1.00, kart. kr. 2.00.
 - **Peik.** 4de oplag. Pris kr. 1.40, kart. kr. 1.80.
 - **Da Peik skulde gjøre sin lykke.** 4de oplag. Pris kr. 1.00, kart. kr. 1.40.
- Gabr. Scott: Det flyvende bord.** Eventyr i syv afdelinger. Med tegninger af Arnold Thornam. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.50.
- Aagot Gjems Selmer: Da mor var liden.** Pris kr. 1.50, kart. kr. 2.00.
- **Smaapigernes bog.** Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.50.
- Amanda Sevaldsen: Bortlaant.** Fortælling om Ellen Martha. Pris kr. 1.35, kart. kr. 1.75.
- Evelyn Sharp: Den yngste paa skolen.** Oversat av Henriette Walfsberg. Med illustrationer. Pris kr. 3.25, kart. kr. 3.85.
- Flora L. Shaw: Barnene paa Castle Blair.** En fortælling for barn. Oversat av M. Lysholm. Pris kr. 2.00, kart. kr. 2.40.
- Hanna Winsnes: Aftenerne paa Egeund.** 5te illustrerte utgave. Pris kr. 1.70, kart. kr. 2.00.
- Dikken Zwilgmeyer: Maja.** Fortælling for smaa-piger. 2det oplag. Pris kr. 1.80, kart. kr. 2.30.
- **Paul og Lollik.** 2det oplag. Pris kr. 1.80, kart. kr. 2.30.
 - **Inger Johanne.** Fortælling for unge piger. 3die oplag. Pris kr. 2.50, kart. kr. 3.00, indb. kr. 3.75.
 - **Hos farfar paa Løvly.** Pris kr. 1.80, kart. kr. 2.30.

